

3076 II

Sprawozdanie

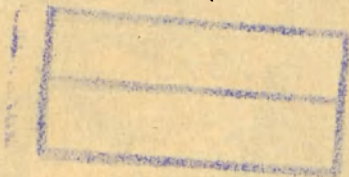
**z działalności Okręgu Zagłębia Węglowego
LIGI MORSKIEJ i KOLONJALNEJ**

za czas od dnia 1. I. 1932 r. do marca 1933 r.

KATOWICE, W MARCU 1933 ROKU.

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI OKRĘGU ZAGŁĘBIA WĘGLOWEGO
LIGI MORSKIEJ i KOLONJALNEJ



za czas od dnia 1. stycznia 1932 r. do marca 1933 r.



KATOWICE, W MARCU 1933 ROKU.

X-3979	
3016/	<u>II</u>

1932/33

3016

II

K-79/9411

21.08.



50-



Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
PROF. IGNACY MOŚCICKI
Członek Protektor Ligi Morskiej i Kolonjalnej.

„Miłość morza winna być źródłem,
z którego czerpać będą swą moc przy-
szłe pokolenia Polski“.

I. MOŚCICKI

Prezydent Rzeczypospolitej.

Słowo wstępne.

Profesor dr. Rudolf Kesselring odkrył niedawno wśród zapomnianych i zakurzonych tomów Muzeum Brytyjskiego w Londynie piękne dzieło Sir George'a Carew'a, b. ambasadora angielskiego na dworze królewskim Rzeczypospolitej Polskiej w XVI. wieku, wspaniały i cenny rękopis, mający w dobie obecnej dla naszego Kraju szczególnie doniosłe znaczenie. Autor rękopisu po dłuższym pobycie na dworze polskim zaznajomił się dokładnie z naszym ówczesnym charakterem narodowym, naszemi dążnościami i możliwościami na przyszłość, przyczem bardzo trafnie określił zasadniczy błąd, popełniony przez Naród Polski.

Autor, który patrzył na Polskę z perspektywy wieku XVI, wysnuwając wnioski z rzeczy zaobserwowanych, twierdzi w swoim dziele, iż z racji posiadania wolnego dostępu do morza, Rzeczpospolita Polska stać się powinna czasem potęgą morską i że czeka ją świetna przyszłość na polu rozwoju mocarstwowego i ekonomicznego.

Wielkie to zdanie, i wypowiedziane przez osobę ze wszech miar kompetentną, nie zapominajmy bowiem, że wyszło ono spod pióra męża stanu, polityka — znającego z całą pewnością nawylot tajniki ówczesnego bytowania europejskiego i światowego, człowieka — wyłuszczającego swoje przypuszczenia jako bezstronny obserwator, a nadewszystko wyspiarza, syna tego narodu, który znał doskonale możliwości istniejące na morzu, oraz trudności i przeszkody, które przy realizowaniu tych możliwości są do pokonania. Autor zwracał jednak uwagę na chmurę przesłaniającą te horoskopy, mianowicie, indolencję Narodu Polskiego dla spraw morskich i brak świadomości

u wodzącej w tych czasach prym szlachty polskiej, że źródło bogactwa narodowego i mocarstwowego rozwoju leży u wybrzeży Bałtyku.

Dziś błędy te znamy. Po ciężkich próbach dziejowych, jakie Ojczyzna nasza przeszła, po utracie a następnie odzyskaniu niepodległości, pokolenie, które miało szczęście być świadkiem zmartwychwstania Orła Białego, zdając sobie sprawę, że nie wolno dopuścić do powtarzania błędów przeszłości, powołało do życia organizację, mającą za cel wychowanie całego społeczeństwa tak, aby zapatrzone było nie w granice lądowe, lecz przede wszystkim w granice morskie i nie gdzie indziej tylko tam szukało i oczekiwało potęgi i dobrobytu narodowego. Organizacją tą jest Liga Morska i Kolonjalna.

Ma ona za zadanie wychować wszystkich członków społeczeństwa na dobrych synów Ojczyzny pod hasłem:
wszyscy frontem ku morzu.

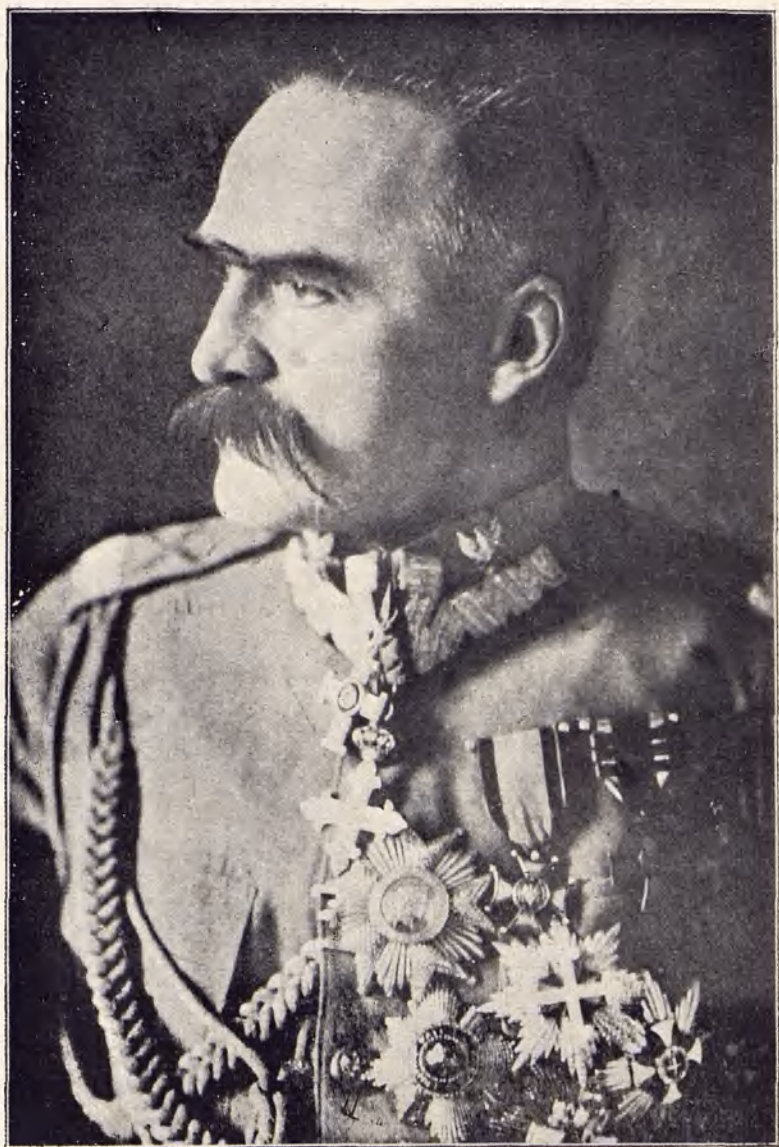
Ma ona stać się wyrazicielką uświadomionej opinii i woli społecznej w sprawach koniecznej ofensywy gospodarczej na wodach świata, w sprawach rozbudowy naszej, obecnie bardzo jeszcze skromnej, floty wojennej, jako gwarantki dzisiejszego i przyszłego stanu posiadania na morzu; odnośnie do zagadnień kolonjalnych — związania Polonji zagranicznej i zamorskiej trwałym węzłem gospodarczym z krajem; wkońcu do konieczności połączenia naszych wód wewnętrznych siecią kanałów i usprawnienia żeglugi śródlądowej.

Aby stać się faktycznie wyrazicielką tej opinii, Liga M. i K. musi zeszeregować w swoim łonie miliony członków.

W ostatnim okresie działalności po zupełnem już skryształowaniu programu, Liga przeszła do prac wykonawczych.

Po spełnieniu przez władze naczelne Ligi ramowych zadań organizacyjnych, Centrala przystąpiła do intensywnego realizowania celów zewnętrznych, skutkiem czego prace organizacyjne w terenie przeszły automatycznie na Okręgi.

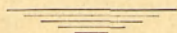
Władze Okręgu Zagłębia Węglowego, obejmującego cały obszar Województwa Śląskiego i dwa powiaty Województwa Kieleckiego, mianowicie będziński i zawierciański, stały w po-



MARSZAŁEK JÓZEF PIŁSUDSKI
Członek Honorowy Ligi Morskiej i Kolonjalnej.

przednim okresie sprawozdawczym pod hasłem roboty wybitnie propagandowej, w całym bowiem tym okresie kładły szczególny nacisk na przygotowanie w roku 1931 Wystawy Morskiej w Katowicach.

W roku sprawozdawczym zwrócono natomiast cały wysiłek w kierunku pracy organizacyjnej, aby nie tylko przeciwdziałać tendencji spadkowej stanu członków, lecz przeciwnie, aby tak liczbę Oddziałów jak i członków znacznie pomnożyć — pamiętając o tem, że Liga M. i K. tylko wtedy spełni przerażający ją prawie ogrom zadań, jeżeli będzie silnie i niewzruszalnie od podstaw scementowaną.



Rada Główna

Przewodniczący

Wiceprzewodniczący: Kuzniecki, Piotr, Warszawa — Prezes

Dyr. Nauk. Sienkiewicz, Warszawa — I Wiceprezes

Dyr. Nauk. Sienkiewicz, Warszawa — II Wiceprezes

Km. Zdzisław A. Sienkiewicz, Warszawa — Sekretarz

Przewodniczący

Dyr. Nauk. Sienkiewicz, Warszawa

Bartłomiej, Olsztyn

Brudniński, Praga, Warszawa

Przybył, Chłapowski, Zgoda, Warszawa

Dobrowolski, Alferowicz, Warszawa

Górniewicz, Górniewicz, Warszawa

Dr. Górniewicz, Warszawa, Górniewicz, Warszawa

Gen. Górniewicz, Warszawa

Dyr. Górniewicz, Warszawa, Warszawa

Komitet, Warszawa

Dyr. Górniewicz, Warszawa

Dyr. Górniewicz, Warszawa

Dyr. Górniewicz, Warszawa

Dyr. Górniewicz, Warszawa

Władze Centralne Ligi Morskiej i Kolonjalnej
wybrane na Walnym Zjeździe Delegatów we Lwowie
w roku 1932.

Rada Główna:

Prezydium:

Wiceminister Kozuchowski Józef, Warszawa — Prezes,
Dyr. Nowak Stanisław, Warszawa — I. Wiceprezes,
Adw. Rostek Antoni, Katowice — II. Wiceprezes,
Kpt. Zarychta Apolonjusz, Warszawa — Sekretarz.

Członkowie:

Płk. Bagiński Henryk, Warszawa,
Bartaszczyk, Gdańsk,
Bednarski Ryszard, Warszawa,
Prez. Chrzanowski Zygmunt, Warszawa,
Dobromęski Mieczysław, Sosnowiec,
Generałowa Gąsiorowska, Warszawa,
Inż. Gierdziejewski Wacław, Ostrowiec Kiel.,
Gen. Górecki Roman, Warszawa,
Dyr. Jędrzejewicz Wacław, Warszawa,
Kotarbińska Lucyna, Warszawa,
Dyr. Luniak Brunon, Warszawa,
Łyp Franciszek, Warszawa,
Kurator Namysł, Poznań,
Marsz. Raczkiewicz Władysław, Warszawa,

Dyr. Rummel Julian, Gdynia,
 Inż. Stattler Feliks, Chorzów,
 Adw. Świrski Jerzy, Warszawa,
 Inż. Tyszka, Skarżysko,
 Gen. Wieczorkiewicz-Scaevola Wacław, Jarosław.

pozatem z urzędu Prezesa Okręgów: Gen. Paślawski (okr. pomorski), Prof. Pawłowski (okr. poznański), Wicewojewoda Dr. Saloni (okr. zagłębia węglowego), Wojew. Kwaśniewski (okr. krakowski), Rekt. Niemczycki (okr. lwowski), Min. Kamieński (okr. warszawski), Inż. Gryglaszewski (okr. poleski), Dyr. Doneau-Szpindler (okr. wołyński), Star. Rzewski (okr. łódzki), Płk. Iwanowski (okr. lubelski), Kurator Szelański (okr. wileński) i Star. Maćkowski (okr. radomsko-kielecki).

Zarząd Główny.

Prezydjum:

Gen. Orlicz-Dreszer Gustaw, Warszawa — Prezes,
 Marsz. Dębski Jan, Warszawa — Wiceprezes,
 Dr. Rosiński Wiktor, Warszawa — Sekretarz,
 Dyr. Kłopotowski Edmund, Warszawa — Skarbnik.

Członkowie:

Gen. Kwaśniewski Stanisław, Warszawa,
 Dyr. Lewandowski Jan, Warszawa,
 de Rosset Anna, Warszawa,
 Mjr. Fularski, Piotrków Tryb.,
 Kpt. Lepecki Mieczysław, Warszawa,
 Kdr. Frankowski Stefan, Warszawa,
 Nacz. Rostkowski Feliks, Warszawa,
 Dr. Kozubski, Warszawa,
 Pos. Tomaszewicz Leopold, Warszawa,
 Płk. Brzeszczyński Stefan, Warszawa,
 Płk. Strzemiński Stefan, Warszawa.



GENERAL GUSTAW ORLICZ-DRESZER
Prezes Zarządu Głównego Ligi Morskiej i Kolonjalnej.

Zastępcy:

Plk. Zieleniewski Tadeusz, Warszawa,
 Inż. Horoch Józef, Warszawa,
 Inż. Ginsbert Julian, Warszawa,
 Dr. Gnoiński Henryk, Warszawa,
 Zagórski Czesław, Warszawa,
 Zieliński Stanisław, Warszawa,
 Dr. Biernacki, Warszawa.

Komisja Rewizyjna:

Gąsiorowski Henryk, Grudziądz,
 Kamiński Bolesław, Warszawa,
 Kotowicz Tadeusz, Warszawa.

Zast. Komisji Rewizyjnej:

Szumański Władysław, Wilno,
 Zawisza Klemens, Chorzów.

Funkcje Sekretarza Generalnego pełnił:

Czermiński Wiesław, Warszawa.

WŁADZE OKRĘGU ZAGŁĘBIA WĘGLOWEGO LIGI M. i K.

wybrane na Zjeździe Okręgowym w marcu 1932 r.

R a d a O k r ę g o w a :

Prezydjum:

Wicewojewoda Śl. Dr. Tadeusz Saloni, Katowice — Prezes,
 Adw. Rostek Antoni, Katowice — I. Wiceprezes,
 Inż. Rudowski Leon, Sosnowiec — II. Wiceprezes,
 Prof. Dąbrowski Józef, Katowice — Sekretarz,

Dyr. Szczur Franciszek, Katowice — Zast. Sekretarza,
 Inż. Elandt Alfred, Katowice — Skarbnik,
 Dyr. Baczyński, Katowice — Zast. Skarbnika.

Członkowie Rady:

Płk. Klaczyński, Król. Huta,
 Dr. Kocur Adam, Katowice,
 Ludyga-Laskowska Irena, Katowice,
 Prof. Piwowar, Dąbrowa-Górnicza,
 Adw. Różycki Władysław, Katowice,
 Inż. Stattler Feliks, Chorzów,
 Inż. Turkiewicz, Rydułtowy,
 Zawisza Klemens, Chorzów,
 Insp. Żółtaszek Józef, Katowice,

poza tem z urzędu wszyscy Prezesi Oddziałów należących do Okręgu.

Komisja Rewizyjna:

Janicki, Chorzów,
 Gałuszka, Król. Huta,
 Kurtyka, Katowice.

Funkcje Kierownika biura Okręgu pełnił:

Gostyński Tadeusz Karol, Katowice.

ROZDZIAŁ I.

Działalność Władz Okręgowych.

1. ZJAZD OKRĘGOWY DELEGATÓW.

Okręgowy Zjazd odbył się w r. 1932 dnia 13. marca w sali posiedzeń Rady Miejskiej w Katowicach. Obecnych było 7 Członków poprzedniej Rady Okręgowej, 19 Prezesów Oddziałów i 55 Delegatów, pozatem Delegat Zarządu Głównego w osobie p. Franciszka Łypa. Wśród 9 gości znajdował się p. Wicewojewoda Śląski Dr. Tadeusz Saloni. Przewodniczył p. Inż. Młodzianowski.

Na wniosek Komisji Rewizyjnej udzielono absolutorjum ustępującej Radzie, na której czele stał doniedawna zmarły 25. stycznia 1932 r. ś. p. Inż. Józef Kiedroń, Prezes Zarządu Zjedn. Hut Królewskiej i Laury.

Na Zjeździe wybrano nową Radę złożoną z 16 osób oraz trzech członków Komisji Rewizyjnej, w skład której weszli pp. Janicki, Gałuszka i Kurtyka, poczem uchwalono budżet na r. 1932

Po zakończeniu obrad wysłano depesze hołdownicze do p. Prezydenta Rzeczypospolitej, p. Marszałka Piłsudskiego i b. Ministra Inż. Kwiatkowskiego.

2. DZIAŁALNOŚĆ RADY OKRĘGOWEJ.

W czasie od 1. stycznia 1932 r. do Zjazdu Okręgowego stara Rada Okręgowa nie odbyła ani jednego posiedzenia.

Wybrana na Zjeździe Okręgowym nowa Rada miała skład następujący: 1) Wicewojewoda Śl. Dr. Saloni Tadeusz, 2) ś. p. Inż. Niebieszczański, 3) Dr. Kocur Adam, 4) Dyr. Szczur Fran-

ciszek, 5) Adw. Rostek, 6) Inż. Elandt, 7) Prof. Piwowar, 8) Inż. Turkiewicz, 9) p. Ludyga-Laskowska, 10) Insp. Żółtaszek, 11) Inż. Stattler, 12) Płk. Klaczyński, 13) Inż. Rudowski, 14) Dyr. Baczyński, 15) Mjr. Różycki, 16) p. Zawisza. Pozatem w skład Rady weszli z urzędu wszyscy Prezesi podległych Okręgowi Oddziałów.

Na swoim pierwszym posiedzeniu w dniu 31. marca 1932 r. nowa Rada ukonstytuowała się, wyłaniając Prezydium w osobach Prezesa, 2 Wiceprezesów, Sekretarza i jego Zastępcę, oraz Skarbnika i Zastępcę.

W czasie kadencji Rady zaszły następujące zmiany: Dnia 21. maja 1932 r. zmarł ś. p. Inż. Niebieszczański, Dyrektor Kolei Państw. w Katowicach i b. Wiceprezes poprzedniej Rady Okręgowej Ligi M. i K. W jesieni 1932 r. opuścił Katowice na stałe członek Rady i Prezydium, Dyrektor Oddziału P. K. O. p. Baczyński, przeniesiony do Lwowa.

Rada Okręgowa odbyła 3 posiedzenia, obejmujące łącznie 16 punktów porządku dziennego.

3. DZIAŁALNOŚĆ PREZYDJUM RADY.

A. Zmiany w składzie osobowym.

W dniu 1. stycznia 1932 r. skład Prezydium był następujący: Prezes — ś. p. Inż. Józef Kiedroń, I. Wiceprezes — Adw. Rostek Antoni, II. Wiceprezes — ś. p. Inż. Niebieszczański, III. Wiceprezes — Dyr. Szczur Franciszek, Sekretarz — Prof. Dąbrowski, Zast. Sekretarza — Kpt. Kramar, Skarbnik — Inż. Elandt, Zast. Skarbnika — p. Zawisza.

Prezydium wyłonione z nowej Rady składało się z nast. osób: Prezes — Wicewojewoda Śl. Dr. Saloni, I. Wiceprezes — Adw. Rostek, II. Wiceprezes — Inż. Rudowski, Sekretarz — Inż. Stattler (Prezes Oddziału Chorzów — Państw. Fabr. Zw. Azot.), Zast. Sekretarza — p. Zawisza, Skarbnik — Inż. Elandt, Zast. Skarbnika — Dyr. Baczyński.

Wobec złożenia w późniejszym terminie mandatów członków Prezydium przez p. Inż. Stattlera i p. Zawiszę, Rada Okręgowa na posiedzeniu w dniu 3. czerwca 1932 r. wybrała Sekretarzem Prof. Dąbrowskiego oraz Zast. Sekretarza Dyr. Szczura.



WICEWOJEWODA ŚLĄSKI DR. TADEUSZ SALONI
Prezes Rady Okręgowej Zagłębia Węglowego Ligi
Morskiej i Kolonjalnej.

B. Posiedzenia.

Do Zjazdu Okręgowego licząc od 1. stycznia 1932 r. dawne Prezydjum odbyło 2 posiedzenia, obejmujące łącznie 30 punktów porządku dziennego. Nowe Prezydjum odbyło 9 posiedzeń, obejmujących łącznie 91 punktów porządku dziennego.

Prezydjum Rady reprezentowane było na Walnem Zjeździe Delegatów we Lwowie przez Prezesa p. Wicewojewodę Dra Saloniego.

C. Praca organizacyjna.

W dniu 1. stycznia 1932 r. istniało w Okręgu 30 Oddziałów. Od tej daty do Okr. Zjazdu Delegatów powstały Oddziały: 1) Rożdzień—Szopienice, 2) przy Kop. „Matylda“ w Lipinach Śl., oraz 3) przy Stow. Urzędników Skarb. przy Dyrekcji Cei w Mysłowicach, wszystkie trzy z inicjatywy własnej.

Na zebraniach organizacyjnych w Tychach, Żorach, Tarnowskich Górach, Wiśle, Lublińcu, Niedobczycach, Siemianowicach, Łaziskach Średnich i Górnych, oraz Śląskiego Kolejowego Oddziału w Katowicach był osobiście Prezes Okręgu p. Wicewojewoda Dr. Saloni.

W czasie tej ofenzywy organizacyjnej nie zapomniano jednak o Oddziałach starych, w niejednym bowiem wypadku okazała się konieczność bezpośredniego dołożenia starań, aby ożywić działalność zamierającej lub zamarłej placówki. W związku z tem odbyły się z inicjatywy Okręgu zebrania reorganizacyjne 27/4.1932 w Hajdukach Wielkich, 28/9.1932 w Świętochłowicach i 16/10.1932 w Kostuchnie. Na pierwszym i ostatnim był również Prezes Okręgu obecny.

Na tem miejscu należy się gorące podziękowanie p. Kpt. Sumowskiemu z Katowic, który nie będąc ani członkiem Rady Okręgowej, ani też Zarządu żadnego z Oddziałów, wyjeżdżał zawsze zupełnie bezinteresownie na te zebrania i w miarę potrzeby wygłaszał interesujące referaty.

Wyteżona akcja organizacyjna i reorganizacyjna dała następujące rezultaty:

w dniu 1. stycznia 1932 r.	30 Oddziałów
przybyło	25 „
stan z końcem marca 1933 r.	55 Oddziałów

Od ostatniego Okr. Zjazdu Delegatów powstały:

Lp.	Data	Oddział	z inicjatywy
4	19. 3. 1932	Katowice—Brynów	własnej
5	22. 3. „	Chebbie	„
6	11. 4. „	Katowice—Dąb	Oddziału Katowice
7	11. 4. „	Katowice—Zawodzie	„ „
8	13. 4. „	Katowice—Ligota	„ „
9	27. 5. „	Tychy	Okręgu
10	30. 5. „	Żory	„
11	2. 6. „	przy 73. p. p. Katowice	„
12	15. 6. „	Tarnowskie Góry	„
13	22. 6. „	Wodzisław (reaktywowany)	„
14	?. 7. „	przy 74. p. p. w Lublińcu	własnej
15	30. 7. „	Wisła	Okręgu.
16	26. 9. „	Cieszyn (zgłosił się do Okręgu)	Oddz. Biała—Bielsko
17	5. 10. „	Będzin	„ Dąbrowa—Górnicza
18	6. 10. „	Lubliniec	Okręgu
19	23. 10. „	Niedobczyce	„
20	18. 12. „	Pszów	„
21	19. 12. „	Siemianowice (reaktywowany)	„
22	21. 12. „	Łaziska Średnie	„
23	21. 12. „	Łaziska Górne	„
24	17. 1. 1933	Śląski Kolejowy w Katowicach	„
25	10. 2. „	Pszczyna	„

Nadmienić tu wypada, że, wedle wzmianki w sprawozdaniu Zarządu Głównego za okres do 1. kwietnia 1932 r. (str. 26), powstał z inicjatywy Oddziału Biała—Bielsko, należącego do Okręgu Krakowskiego, Oddział w Dziedzicach. Otóż mimo wielokrotnych prób nie dało się ani bezpośrednio, ani przez Zarząd Główny, ani też przez Oddział Biała—Bielsko nawiązać kontaktu z Dziedzicami. Należy przypuszczać, że Oddział ten właściwie nie istnieje.

Pod względem zmian ogólnego stanu członków sprawa przedstawia się następująco:

Stan 1. stycznia 1932 r.	7.524	członków
przybyło w styczniu	<u>352</u>	"
	stan 7.876	"
przybyło w lutym	<u>429</u>	"
	stan 8.305	"
przybyło w marcu	<u>61</u>	"
	stan 8.366	"
ubyło w kwietniu	<u>219</u>	"
	stan 8.147	"
przybyło w maju	<u>118</u>	"
	stan 8.265	"
przybyło w czerwcu	<u>182</u>	"
	stan 8.447	"
przybyło w lipcu	<u>245</u>	"
	stan 8.692	"
ubyło w sierpniu	<u>35</u>	"
	stan 8.657	"
przybyło we wrześniu	<u>165</u>	"
	stan 8.822	"
przybyło w październiku	<u>360</u>	"
	stan 9.182	"
przybyło w listopadzie	<u>19</u>	"
	stan 9.201	"
ubyło w grudniu	<u>58</u>	"
	stan 9.143	"
przybyło w styczniu	<u>693</u>	"
	stan 9.836	"
przybyło w lutym	<u>9.342</u>	"
	stan 19.178	członków.

Na osobnej tabeli wykazano zmiany stanu członków w poszczególnych Oddziałach. Tabela nie wymaga dalszych komentarzy.

Chcąc skutecznie szerzyć hasła naszej Organizacji wśród młodzieży spowodował Zarząd Okręgu wysłanie w dniu 15. grudnia 1932 r. ze strony Wydziału Oświecenia Publ. Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego okólnika do podległych władz szkol-

Stany członków

	Oddział:	r o k 1 9 3 2												rok 1933	
		stycz.	lut.	marz.	kwiec.	maj	czerw.	lipiec	sierp.	wrzes.	paźdz.	listop.	grudz.	stycz.	lut.
1	Będzin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44	57	159	171
2	Bielszowice	45	47	47	47	46	46	75	82	82	83	85	83	83	90
3	Chebbie	—	—	—	37	22	22	22	22	22	22	22	25	23	1
4	Chorzów — gmina	190	200	200	120	120	110	110	110	110	48	45	45	45	58
5	Chorzów — P. Fabr. Zw. Azot.	1984	1930	1951	1683	1709	1642	1629	1595	1619	1613	1600	1600	1603	1606
6	Chropaczów	31	29	29	39	41	40	40	40	41	41	40	40	41	42
7	Cieszyn	157	152	150	151	152	151	151	178	177	176	180	180	178	174
8	przy Kop. Dębieńsko, Czerwionka	116	116	115	109	109	109	105	104	104	104	104	104	101	101
9	Dąbrowa Górnicza	283	276	274	262	261	255	254	254	251	246	246	242	229	226
10	Hajduki Wielkie	65	65	65	160	160	162	162	162	162	162	162	162	162	162
11	Huta Schellera, Wełnowiec	178	178	178	171	157	147	147	147	147	147	146	145	137	141
12	Janów Śl.	29	30	30	15	15	16	18	20	21	21	20	20	26	28
13	Katowice	882	940	850	850	829	847	847	824	829	1184	1171	1103	1146	1146
14	Kat.—Brynów	—	—	118	175	181	191	191	191	202	202	202	217	217	217
15	Kat.—Dąb	—	—	—	—	48	53	49	49	49	48	86	87	87	98
16	Kat.—Ligota	—	—	—	—	38	38	38	38	38	38	38	38	34	34
17	Kat.—Załęże	70	77	82	82	82	82	82	82	60	50	50	50	53	53
18	Kat.—Zawodzie	—	—	—	—	119	119	126	133	137	137	138	138	138	148
19	przy K. S. R. i Z., Katowice	116	116	116	98	78	64	59	54	53	66	64	64	64	64
20	Okr. Pracowników Pocz. T. i T.	730	714	680	687	683	621	597	577	582	558	459	444	759	1509
21	Śląski Kolejowy, Katowice	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8247
22	przy 73. p. p. w Katowicach	—	—	—	—	—	286	241	243	250	205	202	195	193	192
23	Kochłowice	55	54	53	53	54	53	53	53	53	53	53	53	55	78
24	Kostuchna	34	34	20	—	—	—	—	—	—	33	33	33	33	39
25	Królewska Huta	500	800	790	780	745	745	745	700	700	700	678	668	668	658
26	Lipiny Śl.	37	37	54	56	60	60	61	66	66	70	70	69	78	77
27	przy Kop. Matylda w Lipinach	—	26	61	72	91	93	93	95	97	137	146	153	155	164

28	Lubliniec	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	116	123
29	przy 74. p. p. w Lublińcu	—	—	—	—	—	—	217	217	217	217	226	226	203	203
30	Łaziska Górne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	64	69
31	Łaziska Średnie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51	63
32	Mała Dąbrowka	80	84	86	87	102	98	130	137	143	143	160	166	71	71
33	Mysłowice	66	66	65	53	58	58	58	58	59	59	59	60	60	74
34	przy Stow. Urz. Sk. Mysłowice	—	106	124	132	127	114	113	111	128	117	118	113	111	103
35	Niedobczyce	—	—	—	—	—	—	—	—	91	119	124	125	124	124
36	Niemce k/Strzemieszyc	535	535	535	535	535	535	535	535	510	515	515	515	510	497
37	przy Kop. Giesche, Nikiszowiec	43	43	43	43	37	37	37	37	37	37	37	37	28	31
38	Nowa Wieś	61	61	61	61	61	61	61	61	61	61	61	61	64	64
39	Pszczyna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	75
40	Pszów	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	138	138
41	Roździeń-Szopienice	—	22	22	22	25	22	24	25	25	25	25	20	20	23
42	Rybnik	41	41	41	41	41	41	32	32	33	33	33	41	41	47
43	Rydułtowy	140	120	120	120	120	73	73	73	73	73	73	73	73	62
44	Siemianowice Śl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	75	88
45	Sosnowiec	820	820	820	823	823	840	840	853	848	840	830	825	742	729
46	Strzemieszyc	78	78	78	78	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28
47	Świętochłowice	92	92	92	92	92	92	92	92	47	47	83	85	86	84
48	Tarnowskie Góry	—	—	—	—	—	—	—	—	82	126	156	159	174	306
49	Tychy	—	—	—	—	—	—	35	32	31	32	31	31	32	32
50	Wełnowiec	259	259	259	251	254	260	260	260	260	260	255	253	246	320
51	Wista	—	—	—	—	—	—	—	25	24	27	27	27	34	30
52	Wodzisław	—	—	—	—	—	—	29	29	29	29	29	29	28	34
53	Zawiercie	142	140	140	145	145	148	145	144	142	136	131	133	133	125
54	Ząbkowice	17	17	17	17	17	17	17	18	20	24	25	26	26	18
55	Zory	—	—	—	—	—	71	71	71	89	90	91	95	93	93
Razem		7876	8305	8366	8147	8265	8447	8692	8657	8822	9182	9201	9143	9836	19178

nych z zaleceniem tworzenia przy wszystkich zakładach naukowych Kół Szkolnych Ligi M. i K. Do okólnika dołączony był odnośny regulamin. Regulamin ten otrzymały również wszystkie Oddziały przy okólniku Nr. 13/32 z dnia 20. grudnia 1932 r. Owoce tego posiewu dadzą się dopiero w najbliższej przyszłości określić, dziś bowiem zaledwie zaczynają napływać wiadomości o powstaniu Kół.

Kończąc omówienie działalności organizacyjnej, wypada nadmienić, że, aby ostatecznie uregulować sprawę Sekcji Młodzieży Pozaszkolnej Ligi M. i K., która wymagała uporządkowania ze względu na chaotyczne pociągnięcia, jakie z braku ścisłych zarządzeń czynione były na terenie Okręgu, przesłano wszystkim Oddziałom przy okólniku Nr. 1/33 z dnia 11. stycznia 1933 r. obszerny regulamin.

D. Praca propagandowa.

Szerzenie propagandy należy zasadniczo do działalności Oddziałów.

W przeważnej ilości wypadków Okręg ograniczał się jedynie do współdziałania z inicjatywą Centrali, dodając swoje uwagi i zalecenia we własnych okólnikach. Mamy tu na myśli „Święto Morza“, „Dwutydzień Propagandy“, „50-tą rocznicę polskiej wyprawy do Kamerunu“ i „13-tą rocznicę odzyskania dostępu do morza“. We własnym zakresie Okręg zalecił Oddziałom w jednym z okólników odbycie uroczystości „Wianków Świętojańskich“ wszędzie tam, gdzie Oddziały dysponują wodami stojącymi lub bieżącymi.

Zalecone przez Centralę imprezy omawiamy oddzielnie w dalszej części sprawozdania, na tem miejscu zaś wypada wspomnieć o odczycie Prezesa Zarządu Głównego, p. Gen. Orlicz-Dreszera na temat: „Polonia w Stanach Zjednoczonych A. P. — wrażenia z podróży“, wygłoszonym w dniu 21. lutego 1932 r., a więc podczas kadencji poprzedniej Rady Okręgowej, w sali Państw. Konserwatorium Muzycznego w Katowicach, przygotowanym przez Okręg we własnym zakresie. W związku z odczytem tym wysłano czterokrotnie komunikaty do prasy oraz do Polskiego Radja w Katowicach. Poza tem wysłano 250 zaproszeń do władz, instytucji, związków, zakładów prze-

myślowych i osób prywatnych. Odczytu wysłuchało 205 osób. Wpływ z biletów wstępu w sumie zł. 230,50 poszedł w całości na Fundusz Kolonjalny.

Z okazji „Święta Morza“ Okręg zorganizował wycieczkę do Gdyni, która wyjechała z Katowic dnia 29. lipca 1932 r. specjalnym pociągiem, wioząc 795 osób. Aby wycieczce zapewnić należyty udział publiczności, rozwinięto jaknajdalej idącą działalność reklamową. Od dnia 14. 7. do dnia 24. 7. 1932 r. Rozgłośnia Katowicka Polskiego Radja wygłaszała codziennie komunikaty. W dziennikach pojawiały się odnośne komunikaty. Koszt przejazdu z wycieczką tam i zpowrotem wynosił zł. 26,— kl. III. i 38,50 zł. kl. II.

Jak niepomniernie zwiększyły się w ostatnich dniach przed wycieczką czynności biura Okręgu, nb. pod nieobecność przebywającej na urlopie stenotypistki, świadczy następujące zestawienie przyjętych wraz z wpłatami należności zgłoszeń i wydanych kart uczestnictwa:

	w biurze Okręgu:	w Kantorze	Wym.na dworcu
18. VII.	2 osób	—	—
19. VII.	2 „	—	—
20. VII.	9 „	—	—
21. VII.	12 „	—	—
22. VII.	46 „	1	osób
23. VII.	77 „	14	„
24. VII.	— „	2	„
25. VII.	306 „	53	„
26. VII.	110 „	—	„
27. VII.	55 „	—	„
28. VII.	40 „	—	„
29. VII.	61 „	—	„
R a z e m:	720 osób	70	osób.

Kierownik wycieczki p. Gostyński, jego Zastępca p. Mazur z Wełnowca, chłopiec biurowy potrzebny do pomocy i 2 sanitariuszów korzystało z bezpłatnego przejazdu.

W wycieczce brało udział 531 mężczyzn i 264 kobiet (uwzględniając w obydwóch cyfrach dzieci). Osobna tabela wykazuje, jak wycieczka była obesłana wedle miejsc zamieszkania.

STATYSTYKA

obesłania wycieczki Okręgu Zagłębia Węglowego Ligi M. i K.
na „Święto Morza“ do Gdyni w dniach od 29. VII. — 2. VIII. 1932 r.
według miejsca zamieszkania.

1. Będzin	5	z przeniesienia:	285
2. Bielsko	5	33. Katowice-Załęże . .	4
3. Bielszowice	2	34. Katowice-Zawodzie .	52
4. Biertułtowy	1	35. Knurów	3
5. Bieruń Stary	5	36. Kochłowice	2
6. Bobrowniki	4	37. Kończyce	2
7. Bochnia	1	38. Kostuchna	2
8. Brzezinka	1	39. Kraków	45
9. Brzeziny Śl	1	40. Król. Huta	78
10. Brzozowice	2	41. Krzeszowice	1
11. Bytków	1	42. Lipiny Śl.	8
12. Cieszyn	3	43. Lubliniec	8
13. Chebzie	1	44. Lubomja	2
14. Chorzów-PFZA.	22	45. Łagiewniki	1
15. Chorzów-Gmina	11	46. Łaziska	2
16. Chropaczów	4	47. Makoszowy	4
17. Chwałowice	3	48. Mikołów	7
18. Czeladź	3	49. Myszków	9
19. Czortków	2	50. Mysłowice	9
20. Dąbrowa Górnicza	23	51. Nikiszowiec	7
21. Dąbrówka Mała	1	52. Nowy Bytom	7
22. Dziedzice	4	53. Nowa Wieś	3
23. Gierałtowice	1	54. Ochojec	3
24. Giszowiec	1	55. Olkusz	1
25. Gołkowice	1	56. Orzegów	1
26. Hajduki Wielkie	15	57. Oświęcim	5
27. Jaworzno	11	58. Podlesie	6
28. Kamień	1	59. Piekary Wielkie . . .	1
29. Katowice	134	60. Pszczyna	1
30. Katowice-Brynów	9	61. Rybnik	14
31. Katowice-Dąb	5	62. Radzionków	3
32. Katowice-Ligota	2	63. Ruda Śl.	9
do przeniesienia:	285	do przeniesienia:	585

z przeniesienia: 585		z przeniesienia: 756	
64. Roździeń-Szopienice	9	74. Trzebinia	7
65. Rydułtowy	1	75. Tychy	3
66. Radlin	4	76. Wieliczka	1
67. Siemianowice	17	77. Wełnowiec	14
68. Skoczów	5	78. Woźniki	2
69. Szarlej	4	79. Wyry	1
70. Świętochłowice . . .	1	80. Wodzisław	1
71. Sosnowiec	106	81. Zawiercie	1
72. Strumień	1	82. Żory	9
73. Tarn. Góry	23		
do przeniesienia: 756		Razem: 795	

Pociąg wycieczkowy wioził ze sobą własną kuchnię zorganizowaną przez Oddział Katowice-Zawodzie. Pociąg prowadził 18 wagonów, w tem jeden z kuchnią połową i jeden bufetowy.

Po przybyciu do Gdyni w godzinach przedpołudniowych dnia 30. lipca część uczestników zajęła kwatery zbiorowe, część wyszukała sobie kwatery prywatne, reszta zaś rozkwaterowała się w pociągu. W dniu 31. lipca wycieczka wysłuchała Mszy polowej, celebrowanej przez ks. biskupa Okoniewskiego na Molo Rybackiem w porcie, poczem część uczestników w zwartych szeregach wzięła udział w ogólnej defiladzie przed p. Prezydentem Rzeczypospolitej. W dniu 1. sierpnia część wycieczki udała się holownikiem wojennym „Ursus“ na Hel. Pociąg wycieczkowy powrócił do Katowic w dniu 2. sierpnia w godzinach wieczornych.

Wycieczka dała ogromny efekt propagandowy i umożliwiła prawie ośmiu setkom osób wzięcie udziału w uroczystościach zorganizowanych z wielkim rozmachem przez Ligę Morską i Kolonjalną.

Aby przyjąć z pomocą Oddziałom w pracy propagandowej, Okręg uruchomił przy pomocy aparatury kinowej, postawionej bezinteresownie do dyspozycji przez miejscową Dyрекcję Kolei, kino objazdowe, które poczynając od dnia 24. stycznia 1933 r. odwiedziło szereg miejscowości ze zgóry już ustalonym programem, na który składało się wyświetlenie przezroczy, odczyt

i wyświetlenie filmów morskich, wypożyczonych za opłatą z Pol. Agencji Tel. Odczyty wygłaszał przeważnie Kierownik Biura Okręgu, w Nowej Wsi zaś prof. Kołodziejczyk z Król. Huty, a w Siemianowicach i Tarn. Górach kpt. Sumowski z Katowic. W związku z kinem objazdowym Okręg wydrukował afisze, które wysyłało do Oddziałów parę dni naprzód celem rozplakatowania. Aby pokryć choć część związanych z objazdem kosztów, pobierane były zasadniczo wstępy po 20 gr. od osoby.

Do chwili zamknięcia sprawozdania kino odwiedziło nast. miejscowości: Wodzisław, Dębieńsko, Chropaczów, Bielszowice, Dąbrówkę Małą, Nową Wieś, Podlesie, Żory, Siemianowice, Tarnowskie Góry i Lubliniec. W programie było więcej miejscowości, jednak szereg Oddziałów, ze względu na trudności lokalne, imprezy odwołał. W seansach uczestniczyło 2.900 osób.

E. Działalność wydawnicza.

W okresie sprawozdawczym wydał Okręg własnym nakładem 10.000 formularzy deklaracji członkowskich oraz po pół tysiąca bardzo praktycznych kwitarjuszów 100-kartowych i 50-kartowych. Pozatem Okręg ograniczał się do komisowej sprzedaży wydawnictw nadesłanych przez Zarząd Główny.

F. Z innej działalności Okręgu.

Zarząd Główny polecił Okręgowi nawiązanie i utrzymanie ścisłego kontaktu z Tow. Sportowem „Junak“ w Kurytybie w Brazylii. W związku z tem wysłano w styczniu 1933 r. bardzo serdeczny list, jednak do chwili zamknięcia sprawozdania odpowiedź jeszcze nie wpłynęła.

Okręg otrzymał pod swoją opiekę młodego Polaka z Brazylii, syna emigranta, Kudlińskiego Henryka, którego umieścił w bursie Związku Młodzieży Przemysłowej i Rękodzielniczej w Krakowie, i zapisał do P. Szkoły Przemysłowej na pierwszy rok 4-letniego wydziału mechanicznego. W związku z tem stworzone zostało stypendjum, na które składają się następujące Oddziały: Chorzów przy Państw. Fabr. Zw. Azotowych, Królewska Huta, Wełnowiec, Oddział przy Hucie Schellera i Niemce.

Pozatem Okręg płaci 2 stypendja w Państwowej Szkole Morskiej w Gdyni (dla Dańca Feliksa zł. 100 miesięcznie

i Andryszaka Czesława zł. 60 miesięcznie), i to prawie wyłącznie z własnych funduszków, gdyż odnośny fundusz stypendjalny zasila jedynie od czasu do czasu drobnymi kwotami Oddział przy Kop. Dębieńsko w Czerwionce.

4. DZIAŁALNOŚĆ BIURA OKRĘGU:

W roku 1932 zatrudniało biuro Okręgu 3 siły płatne tj. kierownika biura, stenotypistkę i praktykanta biurowego. Mimo wzmoczenia się prac w związku ze znacznym rozrostem Okręgu pod względem liczby Oddziałów, zwolniono dla oszczędności z dniem 1. stycznia 1933 r. praktykanta biurowego.

W roku 1932 wpłynęło 966 pism. Biuro wysłało 1.124 listów. Niezależnie od tego wysłano do Oddziałów 13 okólników po 30 — 53 sztuk. Wypada nadmienić, że po jednym egzemplarzu okólnika kierowano zawsze do Zarządu Głównego. Biuro wysłało kilkanaście razy komunikaty prasowe. W związku z wycieczką na „Święto Morza“ wysłano 2-krotnie okólniki do organizacyj, związków i instytucyj po 56 sztuk, w związku zaś z 50-tą rocznicą wyprawy Rogozińskiego do Kamerunu w imieniu Oddziału Katowickiego — 672 zaproszeń na akademję. Przy okólniku Nr. 13/32 Oddziały otrzymały po egzemplarzu regulaminu dla Kół Szkolnych Ligi M. i K. Biuro opracowało bardzo szczegółowy regulamin dla Sekcji Młodzieży Pozaszkolnej, który wysłany został Oddziałom w styczniu 1933 r. przy okólniku 1/33.

Biuro, które mieściło się początkowo w Katowicach przy ul. Plebiscytowej Nr. 1., zmieniło w dniu 26. września 1932 r. lokal i zajęło pokój Nr. 874 na IV. p. w gmachu Urzędu Wojewódzkiego. Gdy do dnia 1. września 1932 r. biuro urzędowało dwurazowo, to od tej daty przeszło na urzędowanie jednorazowe. Niezależnie od normalnego urzędowania, czynności biura wzmogły się ogromnie w czasie przygotowań do wycieczki na „Święto Morza“ do Gdyni, o czym już wspomniano w sprawozdaniu z tej wycieczki. W czasie tym biuro czynne było od wczesnego rana bez przerwy do późnej nocy. Z obliczenia wynika, że w czasie od dnia 25. do 29. lipca 1932 r. biuro czynne było przez 76 godzin, czyli przeciętnie 15½ godzin na dobę.

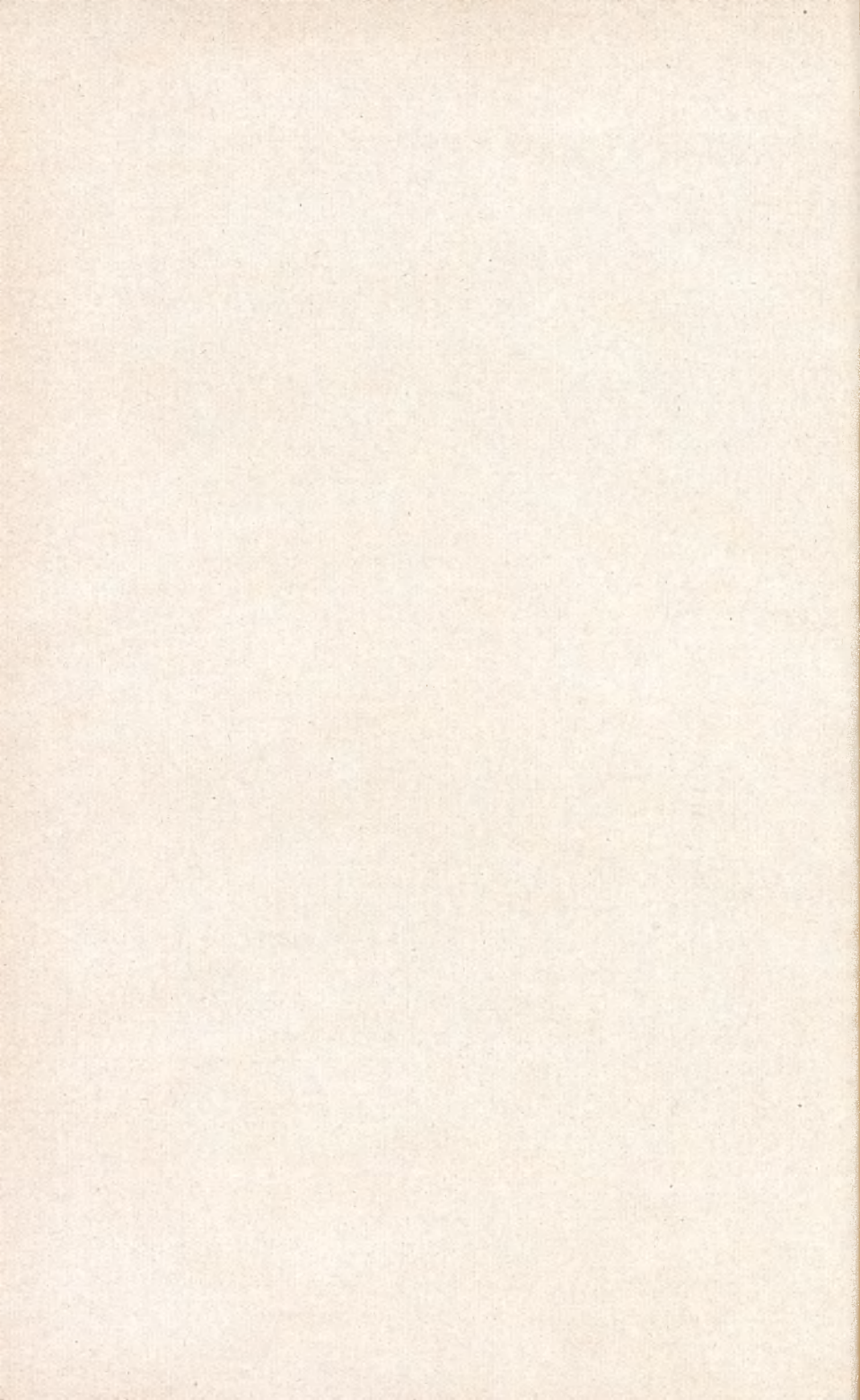
Kierownik biura wyjeżdżał w ciągu r. 1932 kilkakrotnie do Oddziałów, przeważnie w celu poczynienia przygotowań do ożywienia działalności tych placówek, które zamarły. Poza tem wyjeżdżał na zebrania organizacyjne nowych Oddziałów. Kierownik biura jeździł również na Walny Zjazd Delegatów Ligi M. i K., który odbywał się we Lwowie w dniach 25, 26 i 27. czerwca 1932 r. Z chwilą uruchomienia kina objazdowego w styczniu 1933 r. Kierownik biura wyjeżdżał z wyjątkiem jednego wypadku na wszystkie seansy.



Bandera Oddziału Ligi Morskiej i Kolonjalnej Katowice-Bry-
nów na „Święcie Morza” w Gdyni.



Oddziały Młodzieży Pozaszkolnej (męskiej i żeńskiej) Ligi
Morskiej i Kolonjalnej w Katowicach podczas pochodu
w dniu 3-go Maja.



ROZDZIAŁ II.

Działalność ogólna.

1. „ŚWIĘTO MORZA“.

Wyznaczone początkowo na dzień 24. lipca 1932 r. organizowane przez Zarząd Główny Ligi M. i K. Święto Morza w Gdyni zostało przesunięte na dzień 31. lipca ze względu na zapowiadziany udział Pana Prezydenta Rzeczypospolitej. Program przewidywał Zjazd w Gdyni z całej Polski. W związku ze Świętem wydał Zarząd Główny szereg okólników do Oddziałów, zalecając równocześnie Okręgom wydatną współpracę. Początkowo było przewidziane, że każdy obywatel, jadący na Święto Morza do Gdyni, ma bez żadnych ograniczeń prawo wykupienia biletu przy najbliższej kasie kolejowej za 70% wartości, przyczem powrót do miejsca wyjazdu nastąpi bezpłatnie za okazaniem tego biletu.

W terminie późniejszym okazała się konieczność poczynienia pewnych utrudnień ze względu na to, że zjazd w Gdyni zapowiadał się zanadto masowy. Wtedy Ministerstwo Komunikacji dało zlecenie, że wykupienie indywidualnych zniżkowych biletów może nastąpić jedynie w grupach złożonych z 5 osób, które w tym celu muszą uzyskiwać zaświadczenia wydawane przez Starostwa względnie Oddziały Ligi M. i K. Ponieważ okólniki Zarządu Głównego były wyczerpujące, Okręg w swoich okólnikach do Oddziałów ograniczył się jedynie do poparcia zleceń Centrali, natomiast do 56 związków i organizacji wysłał dwukrotnie obszerny okólnik. Kosztem własnym Okręg wydrukował 500 afiszów, z których część została rozplakatowana w Katowicach, część umieszczono w autobusach Śl. Linji

Autobusowych, część zaś wysłano do rozplakatowania podległym Oddziałom. Niezależnie od ogólnego ruchu wyjazdowego publiczności z terenu Okręgu, Okręg uruchomił własną wycieczkę specjalnym pociągiem do Gdyni, która została poprzednio opisana.

Z nadesłanych przez Oddziały materiałów sprawozdawczych wynika, że: Oddział Bielszowice zorganizował na Święto Morza wycieczkę zbiorową dla członków, sympatyków i ich rodzin w składzie 10 osób, trwającą 6 dni razem z podróżą — Oddział Chorzów przy Państw. Fabr. Zw. Azotowych wysłał delegację z wycieczką Okręgu — Oddział Wielkie Hajduki rozplakatował nadesłane afisze i przeprowadził agitację wśród mieszkańców za wyjazdem do Gdyni, a z wycieczką Okręgu wysłał 6 osób — Oddział Janów wysłał również delegację, a niezależnie od tego urządził na własnym terenie w dniu 31. lipca 1932 r. Święto Morza, w którym uczestniczyło około 8.000 ludności; program obejmował koncert orkiestry 73. p. p. z Katowic, śpiew, deklamacje, odczyt oraz rozmaite rozrywki — Oddział Katowice-Brynów wysłał delegację złożoną z 6 członków Sekcji Młodzieży Pozaszkolnej, oraz 6 umundurowanych górników z banderą Oddziału, którzy podczas defilady w Gdyni kroczyli w pierwszych szeregach grupy śląskiej — Oddział Katowice-Zawodzie zorganizował w pociągu wycieczkowym Okręgu bufet i kuchnię, wysłał równocześnie szereg osób — Oddział Król.-Huta wysłał 12 członków plutonu, którzy brali udział ze sztandarem w uroczystościach w Gdyni — Oddział przy Kop. „Matylda“ Lipiny wysłał 2 umundurowanych górników z transparentem — Oddział Sosnowiec zorganizował na swoim terenie okolicznościowe uroczystości łącznie z pokrewnymi organizacjami, drukując 15 tysięcy odezw, które rozkolportowała miejscowa prasa, dołączając do dzienników po egzemplarzu odezwy; Oddział dołączył do wycieczki Okręgu grupę 130 osób, złożoną z 24 umundurowanych górników, reprezentantów Związku Pracowników Przemysłowych i Handlowych, Związku Zawodowego Pracowników Ubezpieczeniowych, członków L. O. P. P. i t. d.; z terenu Sosnowca wyjechało indywidualnie około 500 osób — Oddział Wełnowiec wysłał z wycieczką Okręgu grupę złożoną z 36 osób, a kierownik Sekcji Propagandowej p. Mazur pełnił funkcję

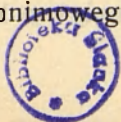
Zast. Kierownika wycieczki Okręgu — w końcu Oddział w Wodzisławiu zorganizował wycieczkę złożoną z kilkunastu członków.

Święto Morza w Gdyni dało kolosalny efekt propagandowy.

2. „DWUTYDZIEŃ PROPAGANDOWY“.

Jak corocznie, tak i w roku sprawozdawczym Zarząd Główny zalecił w okólnikach przeprowadzenie w terenie Dwutygodnia Propagandowego w czasie od dnia 2. do 16. października 1932 r. Okręg w swoich okólnikach współdziałał z zarządzeniami Centrali.

Z nadesłanych przez Oddziały sprawozdań wynika, że: Oddział Chorzów P. F. Z. A. wysłał delegację na uroczystości w Katowicach, Oddział Dąbrowa-Górnicza przeprowadził „Tydzień Bandery“ w czasie od 9. do 16. października 1932 r., którego atrakcją było poświęcenie 7 kajaków Harcerskiej Drużyny Wodnej, zbudowanych własnoręcznie przez zastęp 7 ludzi w ciągu 6 tygodni na zasadzie broszury Kpt. Fonferki; w niedzielę dnia 9. X. 1932 odbyły się uroczystości, w których brały udział wszystkie miejscowe organizacje ze sztandarami; uroczystości te rozpoczęły się nabożeństwem, poczem uformował się pochód, a pod pomnikiem Kościuszki nastąpiło podniesienie bandery i poświęcenie kajaków wśród przemówień szeregu osób; potem odbyła się akademja w kinie „Wanda“, w której uczestniczyło zgórą 1000 osób; w dniu 11. i 12. X. urządzono poranki dla młodzieży szkolnej, w których wzięło udział łącznie przeszło 2 tysiące osób; w czasie Tygodnia przeprowadzono kwestę na Fundusz Kolonjalny — Oddział Hajduki Wielkie wydelegował na Akademję w Katowicach Sekretarza p. Pietrka — Oddział przy Hucie Schellera w Wełnowcu wysłał dość liczną grupę na uroczystości w Katowicach — Oddział Katowice urządził w dniu 2. października w kinie „Casino“ odczyt dla młodzieży szkolnej wygłoszony przez prof. inż. Cybulskiego z Krakowa i w dniu tym nastąpiło ustawienie masztu z sygnałami morskiemi na rynku w Katowicach; dzień 9. października 1932 r. rozpoczął się uroczystem podniesieniem bandery na maszcie w rynku przy dźwiękach hymnu Ligi Morskiej i Kolonjalnej anonimowego autora, odegranego przez



orkiestrę policyjną, poczem uformował się pochód, który złożwszy wieniec na płycie Nieznanego Powstańca udał się do Kościoła Garnizonowego, gdzie celebrowana była uroczysta Msza św.; po Mszy ruszył pochód ulicami miasta na rynek, tu defiladę odbierał Prezes Zarządu Głównego p. Gen. Orlicz-Dreszer, poczem odbyła się uroczysta Akademja w Teatrze Polskim z dłuższem przemówieniem p. Gen. Gustawa Orlicz-Dreszera i obfitą częścią wokalną; w dniu 16. października 1932 r. nastąpiło opuszczenie bandery — Oddział Katowice-Brynów brał udział w dniu 9. października grupą około 100 osób w uroczystościach w Katowicach; pochód ruszył z banderą i 4-ma transparentami z Kopalni „Wujek“ na rynek w Katowicach — Oddział Królewska Huta urządził w sali Gimnazjum Żeńskiego odczyt z przezroczami z udziałem 170 osób oraz wysłał na uroczystości w Katowicach pluton reprezentacyjny w liczbie 25 osób wraz z banderą; do Katowic przybył również cały Zarząd i liczna grupa członków; w czasie Dwutygodnia Oddział przeprowadził zbiórkę na Fundusz Kolonjalny zapomocą list składowych; zbiórka przyniosła 546.— zł — Oddział Lipiny Śl. urządził akademję połączoną z występami chóru szkolnego, deklamacjami, odczytem i zabawą; Oddział przy Kop. „Matylda“ w Lipinach Śl. urządził dopiero dnia 23. października akademję z udziałem około 130 osób — Oddział przy 74. p.p. w Lublińcu urządził w dniu 16. października obchód propagandowy, którego atrakcją był zbudowany w warsztatach technicznych pułku okręt „Śląsk“, który posuwał się ulicami miasta; w tym czasie orkiestra pułkowa koncertowała na rynku; o godz. 15-ej odbyła się akademja dla młodzieży szkolnej i żołnierzy, wieczorem zaś akademja dla cywilnej publiczności, przedstawiciele urzędów i miasta w sali Strzelnicy; program poza przemówieniami urozmaicony był wesołym utworem scenicznym, deklamacjami i żywym obrazem — Oddział Mysłowice urządził wspólnie z Z. O. K. Z. akademję z okolicznościowymi przemówieniami; w akademji wzięła udział znaczna ilość osób — Oddział Rydułtowy urządził akademję, na którą złożył się odczyt i część wokalna, mianowicie deklamacje, oraz występy chóru św. Cecylji i chóru dzieci szkolnych — Oddział Sosnowiec urządził dobrze zareklamowaną zabawę ludową, w której brało udział około

3.500 osób; ponadto Oddział zorganizował w Teatrze Miejskim Akademię z udziałem wybitnych sił artystycznych, na której obecnych było około 200 osób; w szkołach i niektórych organizacjach społecznych odbyły się odczyty i akademje; w czasie Dwutygodnia przeprowadzono zbiórkę uliczną na Fundusz Kolonjalny, która dała skromny efekt 117.— zł — Oddział Tarnowskie Góry urządził w dniu 9. października łącznie z L. O. P. P. uroczystą akademię z bardzo licznym udziałem publiczności, ogłoszone zostało przy tem piękne przemówienie — w Wełnowcu urządzono w dniu 15. października akademię, do której przygotowując się, wysłał Oddział 200 okólników i rozplakatował 20 afiszów, oraz wywiesił na przeciąg 3 tygodni transparent na wieży obok poczty; na akademię złożyło się przemówienie oraz obfita część wokalna, a udział w niej brało ponad 500 osób — Oddział Wodzisław urządził akademię, zabawę ludową i pochód, przyczem przeprowadzono zbiórkę na Fundusz Kolonjalny — Oddział Zawiercie urządził w czasie Dwutygodnia szereg odczytów w 6 szkołach powszechnych, 4 szkołach średnich i szkole rzemieślniczej, w organizacji N. O. K. (80 uczestników), w Towarzystwie „Odrodzenie“ (100 uczestników), w Związku Młodzieży im. Marsz. Piłsudskiego (50 uczestników), w Związku Pracowników Umysłowych (30 uczestników) i w Związku Podoficerów Rezerwy, oraz szereg odczytów w 7 miejscowościach powiatu; wszędzie prelegenci rozdawali ulotki, broszury i okazowe zeszyty „Morza“; w dniu 16. X. 1932 r. urządzono obchód z Mszą św., pochodem, podniesieniem bandery, okolicznościowem przemówieniem i defiladą — w końcu Oddział Żory urządził w dniu 30. października 1932 r. wieczornicę zagajoną przez burmistrza miasta; jednym z punktów obfitego programu było wyświetlenie filmu propagandowego.

3. 50-LETNIA ROCZNICA WYPRAWY DO KAMERUNU.

Z okazji 50-letniej rocznicy wyprawy Rogozińskiego do Kamerunu, przypadającej w dniu 13. grudnia 1932 r. tak Zarząd Główny jak i Okręg zalecił w okólnikach urządzenie uroczystości i akademij.

Z nadesłanych sprawozdań wynika, że: Oddział Chorzów — Gmina nazwał swoją przystań wioślarską nad stawem na

polach maciejkowickich Doliną Rogozińskiego. Oddział Katowice urządził w auli Śl. Technicznych Zakładów Naukowych odczyt o tej wyprawie, który wygłosił prof. Goetel z Krakowa, — Również Oddział Lipiny Śl. urządził akademję dla szkół, — w Niedobczycach wygłosił odczyt inż. Szejnowski pod tytułem: „Wyprawa 3 bohaterów polskich do Afryki“, — w związku z powyższą rocznicą urządził Oddział w Nowej Wsi akademję, na której wygłoszono odczyt pod tytułem: „Przez morza do kolonij“, — również Oddziały Rydułtowy i Zawiercie urządziły akademje z odczytami.

4. 13-TA ROCZNICA ODZYSKANIA PRZEZ POLSKĘ DOSTĘPU DO MORZA.

Zarząd Główny w jednym ze swoich okólników zalecił urządzenie uroczystości w związku z 13-tą rocznicą odzyskania przez Polskę dostępu do morza, która przypadła w dniu 10. lutego 1933 r., przyczem dołączył do okólnika szczegółowy program Rozgłośni Warszawskiej Polskiego Radja, który w tem dniu poświęcony był wyłącznie morzu. Okręg w swoim okólniku dodał uwagę, że uroczystości i manifestacje powinny nie ograniczać się do samych Oddziałów, lecz winny wejść „na ulicę“, przyczem należy uchylać rezolucje, które następnie przez Okręg kierowane będą do Zarządu Głównego. Rezolucji takich wpłynęło do biura Okręgu do chwili zamknięcia sprawozdania 16. Oddziały przeprowadziły obchody w różnych terminach i niektóre z nich czynią to jeszcze w chwili obecnej.

Z nadesłanych sprawozdań wynika, że: Oddział Będzin urządził w dniu 12. II. 1933 r. publiczne zgromadzenie na którym uchwalono rezolucję, — Oddział Bielszowice urządził w dniu 11. lutego wieczornicę z tańcami z udziałem 150 osób, która zbiegła się z powyższą rocznicą, skutkiem czego uchwalono rezolucję, podpisaną następnie przez wszystkie miejscowe organizacje, — Oddział Chorzów przy P. Fabr. Zw. Azot. na swoim Walnem Zebraniu w dniu 4. II. 1933 r. uchwalił rezolucję, będącą opinią 1.700 reprezentowanych członków, — Oddział Cieszyn urządził w dniu 9. II. pogadanki z przezroczami w kinie, w których uczestniczyło 1.000 osób, — wspaniale wypadła w dniu 22. II. 1933 r. akademja w Wielkich Hajdukach

przygotowana przez tamtejszy Oddział przy współudziale Z.O.K.Z. i Związku Rezerwistów; uczestniczyło w niej około 700 osób; część wokalna była obfita, a podczas akademii wygłosił interesujący referat na temat naszego dostępu do morza Wiceprezes Okręgu p. adw. Rostek, oraz uchwalono 2 rezolucje, z których druga odnosiła się do sprawy niedopuszczenia filmów niemieckich do kin w kraju, — uroczystości związane z 13-tą rocznicą odzyskania dostępu do morza przez Polskę urządził Oddział w Janowie Śl. dopiero w dniu 26. marca br., a złożyły się na nie: poranek dla młodzieży szkolnej, który zgromadził około 300 dzieci i akademja z udziałem około 700 osób; na akademii uchwalono rezolucję, — Oddział Katowice — Zawodzie postarał się w dniu 10. lutego o zainstalowanie aparatu radjowego z głośnikiem; program morski Polskiego Radja wysłuchany został przez 70 osób; w dniu 12. II. odbyła się akademja z udziałem około 300 osób, na którą przybyli przedstawiciele wszystkich miejscowych związków; na akademii uchwalono rezolucję, zaś po akademii przeprowadzono zbiórkę na flotę wojenną, która dała w wyniku zł. 25,53, — Oddział Okr. Pracown. Pocz. i Tel. w Katowicach uchwalił rezolucję na Walnem Zebraniu, reprezentującym 1.509 członków, w dniu 25. II. i wysłał ją w formie telegramu do Zarządu Głównego, — Oddział Lipiny Śl. przygotował na dzień 10. II. w 3 szkołach słuchowiska radjowe oraz w dniu 18. II. zabawę, z której zysk w sumie zł. 35,— przekazano na flotę wojenną, — Oddział przy Kop. „Matylda“ w Lipinach przeprowadził w dniu 11. II. uroczysty obchód w zamkniętej sali z udziałem około 200 osób, — Oddział przy 74. p. p. w Lublińcu przeprowadził w dniu 18. II. 1933 r. we wszystkich swoich pododdziałach pogadanki dla żołnierzy na temat znaczenia dla Polski wolnego dostępu do morza — Oddział Łaziska Średnie zawiadomił, że robi przygotowania do obchodu rocznicy, — Oddział Mysłowice przygotował na dzień 26. II. wielki wiec manifestacyjny w kinie „Union“, na którym uchwalono obszerną rezolucję przy szczelnie wypełnionej sali; w związku z wiecem Oddział rozplakatował w mieście 60 wielkich afiszów, które przez wrogo dla Państwa usposobione czynniki zostały pożdżierane tak, że plakatowanie musiano skutecznie powtórzyć, — staraniem Oddziału w Niemcach w dniu 10. II. audycja radjowa publikowana była przez głośniki na balkonach;

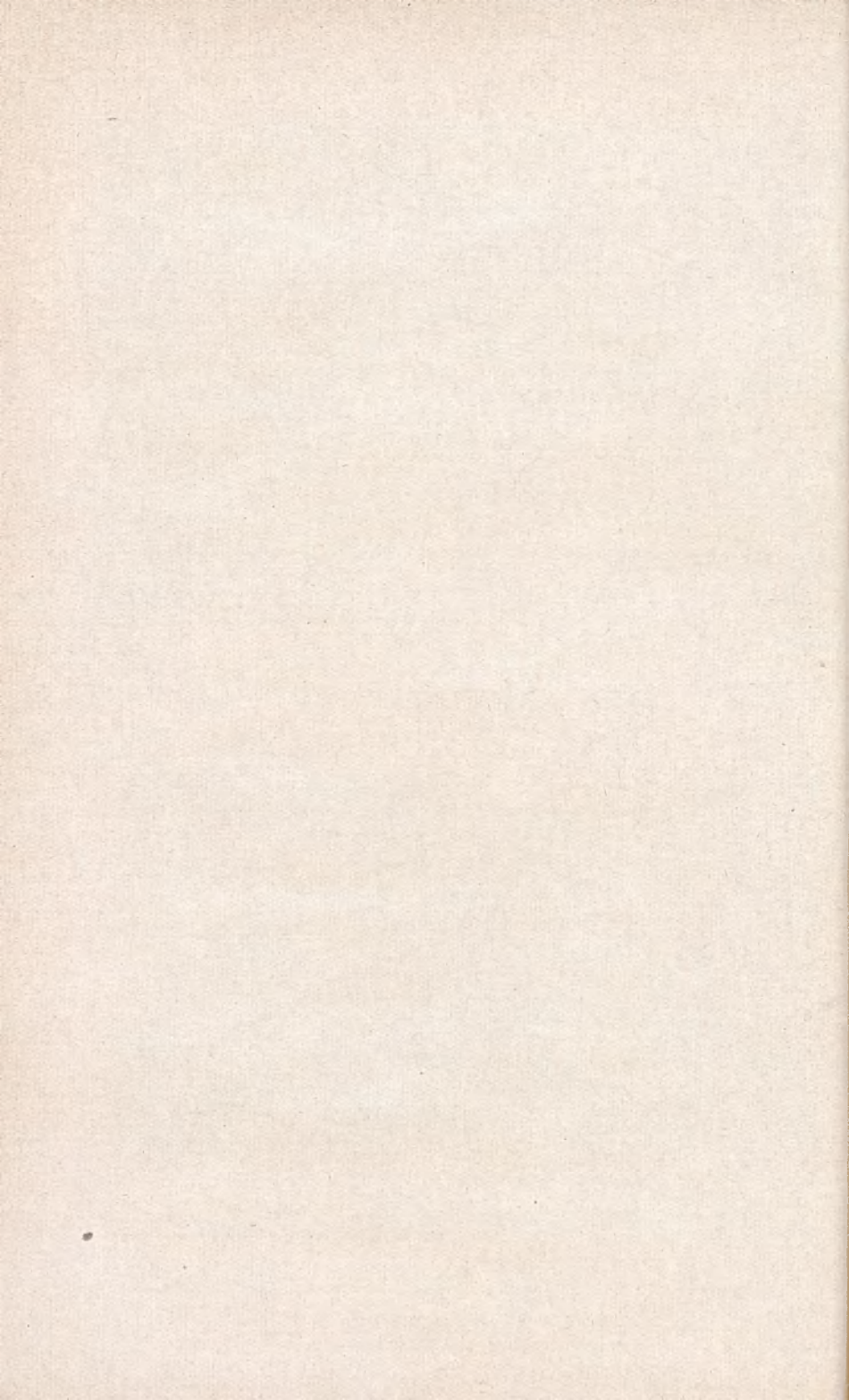
w dniu 12. II. odbyło się manifestacyjne zebranie, na którym uchwalono rezolucję; w związku z rocznicą wyświetlono 8 razy nadesłane z Warszawy przezrocza dla 2.000 dzieci i 700 osób dorosłych, — rezolucję uchwalono również na Walnem Zebraniu Oddziału w Niedobczycach, reprezentującym 124 członków, w dniu 5. lutego 1933 r., — dnia 26. II. Oddział w Pszowie urządził akademję, w której uczestniczyło 132 osób, — w Rybniku odbyła się wieczornica połączona z zabawą taneczną, w której brał udział miejscowy Związek b. Marynarzy i młodociany zastęp przysposobienia marynarskiego w białych mundurkach; w wieczornicy uczestniczyło około 150 osób, — Oddział Siemianowice urządził akademję, w której brało udział ponad 200 osób, — w końcu na wniosek Oddziału Tarnowskie Góry miejscowy Z. O. K. Z. urządził uroczyste bardzo licznie obeślane zebranie w dniu 17. II. 1933 r., które poświęcone było naszym sprawom morskiem.



Związek b. Marynarzy oraz oddziały Ligi Morskiej i Kolonjalnej oczekują przed dworcem w Katowicach przybycia Reprezentacyjnej Orkiestry Marynarki Wojennej.



Reprezentacyjna Orkiestra Marynarki Wojennej przed Teatrem Polskim w Katowicach.



ROZDZIAŁ III.

Działalność Oddziałów.

1. ODDZIAŁ BĘDZIN — czł. 171.

Powstał w dniu 5. października 1932 r., rozpoczynając stanem 44 członków. Oddział rozwija skutecznie działalność propagandową.

2. ODDZIAŁ BIELSZOWICE — czł. 90.

Pracuje intensywnie. Od 1. marca 1933 r. spodziewa się wzrostu stanu członków z pośród nauczycielstwa, a to w związku z tworzeniem Kół Szkolnych. Dzięki odpowiedniej reklamie na seansie kina objazdowego w dniu 3. II. 1933 r. było około 450 osób, co miało duże znaczenie propagandowe. Oddział wysłał w roku 1932 na Święto Morza do Gdyni wycieczkę, poatem urządził na swoim terenie uroczystości w związku z 13-tą rocznicą odzyskania dostępu do morza, organizując w dniu 11. II. 1933 r. wieczornicę z tańcami.

Zarząd Oddziału odbył 5 posiedzeń. Walne Zebranie odbyło się w dniu 26. II. 1933 r.

3. ODDZIAŁ CHEBZIE — czł. 1.

Powstał dnia 22. marca 1932 r., rozpoczynając stanem 37 członków. Zczasem stan spadł do 23 osób, prawie wyłącznie kolejarzy. Ponieważ w związku z powstaniem Śląskiego Kolejowego Oddziału Ligi M. i K. wszyscy kolejarze przeszli z dniem 1. lutego 1933 r. do tej nowej ogólnokolejowej placówki; czynione są obecnie wysiłki, celem zjednania Oddziałowi w Chebziu

conajmniej 19 nowych członków spośród miejscowego społeczeństwa.

4. ODDZIAŁ CHORZÓW-GMINA — czł. 58.

Ucierpiał bardzo dotkliwie spowodu kryzysu i bezrobocia, bowiem członkowie rekrutowali się przeważnie spośród urzędników i robotników Kopalni „Hrabina Laura“, która jest obecnie unieruchomiona. Stan członków wynosił dnia 1. stycznia 1932 r. 190 osób. Mimo stałego ubytku członków Oddział zdołał pięknie zagospodarować własną przystań wioślarską nad stawem dzierżawionym od kopalni, nad którym wybudował barak i dużą altanę, oraz zasadził kilkaset drzewek, i gdzie posiada 8 łodzi i motorówkę.

Zarząd Oddziału odbył 12 posiedzeń. Walne Zebranie odbyło się dnia 29. stycznia 1933 r.

5. ODDZIAŁ CHORZÓW PRZY P. FABR. ZW. AZOTOWYCH czł. 1.606.

Skutki kryzysu odbiły się na stanie członków, który przeciętnie w roku 1931 wynosił 2.044, zaś w roku 1932 — 1.713. Oddział bardzo regularnie wywiązywał się ze swoich zobowiązań w stosunku do Zarządu Głównego i Okręgu. Poza tem przyczynił się pewnemi kwotami do Funduszu Kolonjalnego i na rozbudowę floty, oraz wypłacił zł. 300,— na fundusz szkolnictwa polskiego zagranicą. Oddział dotuje sumą zł. 100,— miesięcznie fundusz stypendjalny dla syna emigranta brazylijskiego w Okręgu. Z przystani wioślarskiej w „Dolinie Szwajcarskiej“ korzystało w ciągu 6-ciu miesięcy 5.344 osób. W zorganizowanej wycieczce galarami Przemszą wzięło udział 400 członków z rodzinami. Kilku członków przedsięwzięło dalekie wyprawy kajakowe, którzy w związku z tem zostali wyróżnieni w konkursie turystycznym Polskiego Radja. Tabor wioślarski Oddziału przedstawia wartość 3.000 zł. Oddział brał udział w Dwutygodniu Propagandowym, w Świącie Morza i na Walnem Zebraniu uchwalił rezolucję w związku z 13-tą rocznicą odzyskania dostępu do morza.

Walne zebranie odbyło się 4. lutego 1933 r.

6. ODDZIAŁ CHROPACZÓW — czł. 42.

Mimo kryzysu stan członków wzrasta nieznacznie lecz stale dzięki rozdawaniu propagandowo pewnej ilości zeszytów „Morza”. Do propagandy przyczynił się również udatny seans kina objazdowego Okręgu.

Zarząd odbył 3 posiedzenia.

7. ODDZIAŁ CIESZYN — czł. 174.

Złożony z samych wojskowych. Oddział ten, istniejący już od dłuższego czasu, nawiązał kontakt z Okręgiem dnia 26. września 1932 r. Oddział czynił wysiłki, dotychczas bezskuteczne, celem zjednania członków z pośród ludności cywilnej. Dla szeregowych miejscowego pułku urządzono kilkakrotnie odczyty o znaczeniu morza i floty.

Walne Zebranie odbyło się 3. II. 1933 r., na którym wszyscy członkowie wspierający przeszli do kategorii rzeczywistych.

8. ODDZIAŁ PRZY KOP. DĘBIENSKO W CZERWIONCE czł. 101.

Zasila różnemi kwotami przekazywanemi do Okręgu fundusz stypendjalny dla uczniów Państw. Szkoły Morskiej. Seans kina objazdowego Okręgu odbył się 2-krotnie w specjalnym wagonie kolejowym.

9. ODDZIAŁ DĄBROWA-GÓRNICZA — czł. 226.

Zaznaczył silną działalność w czasie Dwutygodnia Propagandowego, podczas którego przeprowadzał zbiórkę na Fundusz Kolonjalny. W dniu 14. stycznia 1933 r. urządził bal reprezentacyjny.

10. ODDZIAŁ HAJDUKI WIELKIE — czł. 162.

Natrafiał na wielkie trudności w jednaniu nowych członków na skutek ciężkiego kryzysu ekonomicznego. Zdaje się, że obojętność miejscowego społeczeństwa zostanie przełamana, wobec bardzo udatnej akademii w związku z 13-tą rocznicą odzyskania dostępu do morza, na którą zjawilo się około 700 osób. Oddział zamierza przeprowadzić publiczną zbiórkę na Fundusz

Kolonjalny oraz uruchomić przystań wioślarską na miejscowym stawie. Na terenie 6 miejscowych szkół organizują się Koła Szkolne.

Walne Zebranie odbyło się w dniu 7. marca 1933 r.

11. ODDZIAŁ HUTA SCHELLERA W WEŁNOWCU — czł. 141.

Spowodu zmniejszenia załogi huty Oddział utracił w roku sprawozdawczym pewną ilość członków. W lipcu 1932 r. urządzono wycieczkę galarami Przemszą, w której brało udział 110 osób. Dzięki staraniom Oddziału biblioteka huty zaopatrywana jest stale w książki i broszury, traktujące o sprawach morskich. Oddział przyczynia się kwotą zł. 7,— miesięcznie do zasilania w Okręgu funduszu stypendjalnego syna emigranta brazylijskiego.

Zarząd odbył 6 posiedzeń. Walne Zebranie odbyło się w dniu 25. lutego 1933 r.

12. ODDZIAŁ JANÓW ŚLĄSKI — czł. 28.

Przy niewielkim stanie członków rozwija skutecznie działalność na swoim terenie. 3-go lipca 1932 r. urządzono „Noc Świętojańską“, zaś 31. lipca Święto Morza. Rocznicę odzyskania dostępu do morza uczcił Oddział w dniu 26. marca 1933 r. porankiem dla młodzieży szkolnej i akademją.

Zarząd odbył 3 posiedzenia, jakkolwiek zwoływanych było 8. Walne Zebranie odbyło się w dniu 11. lutego 1933 r.

13. ODDZIAŁ KATOWICE — czł. 1.146.

Zarząd Oddziału kierował cały wysiłek na jednanie nowych członków, w związku z czym wysłano szereg pism i odezw werbunkowych do zarządów miejscowych zakładów przemysłowych i do szeregu osób prywatnych. Z inicjatywy Oddziału powstało Koło Szkolne przy Śl. Technicznych Zakładach Naukowych. Działalność propagandowa zaznaczyła się przez stałe wyświetlanie odpowiedniej reklamy w kinie „Casino“ oraz umieszczenie wywieszek w tramwajach i autobusach. Niezależnie od imprez w czasie „Dwutygodnia Propagandowego“, odbyły się z inicjatywy Oddziału 2 odczyty Dr. Budka o Argentynie. Pozatem Oddział przeprowadził uroczystości „Wianków“ w dniu

25. VI. 1932 r. przy stawie na Bugłowiźnie, z których dochodu wpłacono zł. 430,— na Fundusz Kolonjalny. Oddział postarał się dla członków o udogodnienia kąpielowe na wymienionym stawie, gdzie posiada własne kabiny kąpielowe. Z okazji 50-lecia wyprawy do Kamerunu urządzono odczyt. Dla załogi S/S Katowice uzyskano na Gwiazdkę zł. 300,— z Magistratu m. Katowic. Od października 1932 r. Oddział utrzymuje we własnym zakresie biuro przejęte po Okręgu. W dniu 14. stycznia 1933 r. urządził Oddział „Bal Morski“ w salach recepcyjnych Urzędu Wojewódzkiego.

Zarząd odbył 22 posiedzeń. Walne Zebranie odbyło się w dniu 14. lutego 1933 r.

14. ODDZIAŁ KATOWICE-BRYNÓW — czł. 217.

Powstał w dniu 19. III. 1932 r. W maju tegoż roku sprawiono banderę głównie z dobrowolnych składek. Z inicjatywy Oddziału powstało Koło Szkolne przy Szkole Handlowej, które wykazywało bardzo żywą działalność zwłaszcza przez urządzenie własnej imprezy na 50-ciolecie wyprawy do Kamerunu i w 13-tą rocznicę odzyskania dostępu do morza. Członkowie Oddziału występowali 6 razy z banderą w zwartych szeregach podczas różnych uroczystości. Na Fundusz Kolonjalny przekazano zł. 278,40, na budowę floty wojennej zł. 278,40 w myśl uchwały zebrania organizacyjnego, że stale 30% składek po połowie przeznaczają się na te cele, a do własnego użytku administracyjnego pozostawia się jedynie 5% składek.

Posiedzeń Zarządu było 10. Walne Zebranie odbyło się dnia 18. lutego 1933 r.

15. ODDZIAŁ KATOWICE-DĄB — czł. 98.

Założony dnia 11. kwietnia 1932 r. urządził w okresie sprawozdawczym zabawę cieszącą się dużym powodzeniem, obfitowała bowiem w szereg atrakcyj. Frekwencja 250 osób.

Posiedzeń Zarządu było 8. Walne Zebranie odbyło się dnia 16. III. 1933 r.

16. ODDZIAŁ KATOWICE-LIGOTA — czł. 34.

Powstał dnia 13. kwietnia 1932 r. Akcja werbunkowa narażała w roku sprawozdawczym na nieprzezwyciężone trudności

spowodu kryzysu mimo rozesłania kilkuset listów do miejscowych obywateli, tak, że ogólny stan członków nie powiększył się. Przy Oddziale istnieje natomiast Sekcja Młodzieży Pozaszkolnej, która wewnętrznie wykazuje bardzo żywą działalność, odbywa częste zebrania, odczyty, pogadanki i wycieczki. Sekcja ta liczy 28 członków.

Zarząd Oddziału odbył 6 posiedzeń. Walne Zebranie odbyło się w dniu 4. marca 1933 r.

17. ODDZIAŁ KATOWICE-ZAŁĘŻE — czł. 53.

Cierpi nader dotkliwie spowodu kryzysu, ponieważ członkowie rekrutują się przeważnie z załogi Kopalni „Kleofas“, która jest unieruchomioną. Stan członków wykazuje jak dotąd tendencję zniżkową.

18. ODDZIAŁ KATOWICE-ZAWODZIE — czł. 148.

Założony dnia 11. kwietnia 1932 r. wykazuje żywą działalność. Na jego terenie istnieje 1 Koło Szkolne liczące 30 członków. Oddział urządził wycieczkę galarami (35 osób), na „Święto Morza“ (30 osób), zabawę (120 osób) i akademję w związku z 13-tą rocznicą odzyskania dostępu do morza (300 osób), na której uchwalono rezolucję. Dnia 10. lutego 1933 r. odbyło się zebranie z udziałem 70 osób, które wysłuchały programu morskiego Polskiego Radja przez zainstalowany odbiornik z głośnikiem. Na flotę wojenną przekazano zł. 43,52.

Zarząd odbył 3 posiedzenia. Walne Zebranie odbyło się w dniu 25. lutego 1933 r.

19. ODDZIAŁ PRZY KONFEDERACJI SAMOPOMOCY

R. i Z. W KATOWICACH — czł. 64.

W styczniu 1932 r. urządzono zabawę taneczną. Od listopada r. 1932 Oddział nie wykazuje żadnej działalności.

20. ODDZIAŁ OKRĘGOWY PRAC. POCZTY, TELEGR. I TELEF. W KATOWICACH — czł. 1.509.

Dzięki wydatnej pracy propagandowej, Oddział powiększył w ostatnich miesiącach znacznie stan liczbowy członków. Środkami tej propagandy były sporadycznie rozsyłane do Urzędów

Pocztowych odezwy, oraz stale prowadzone pogadanki na terenie Urzędów przez Naczelników. Z posiadanych znacznych oszczędności Oddział przekazał zł. 500,— na Fundusz Kolonjalny oraz ufundował 2 własne stypendja w Państw. Szkole Morskiej w Gdyni po zł. 600,— rocznie.

Zarząd odbył 7 posiedzeń. Walne Zebranie miało miejsce dnia 25. lutego 1933 r., na którem uchwalono 2 rezolucje z okazji 13-tej rocznicy odzyskania dostępu do morza.

21. ŚLĄSKI KOLEJOWY ODDZIAŁ — czł. 8.247.

Oddział, rekrutujący się wyłącznie spośród urzędników i pracowników kolejowych Okręgu Dyrekcji Katowickiej, powstał w dniu 17. stycznia 1933 r., i wykazuje tendencję dalszego wzrostu pod względem liczby członków. W chwili obecnej czynione są przygotowania do ufundowania 3 stypendjów dla sierot po kolejarzach, uczniów Państw. Szkoły Morskiej w Gdyni.

Zarząd odbył 3 posiedzenia. Walne Zebranie odbyło się w dniu 27. lutego 1933 r.

22. ODDZIAŁ PRZY 73. P. P. W KATOWICACH —.czł. 192.

Został założony dnia 2. czerwca 1932 r. Członkami są wszyscy oficerowie i podoficerowie zawodowi.

23. ODDZIAŁ KOCHŁOWICE — czł. 78.

Walczy z kryzysem i nie wykazuje znacznej działalności.

24. ODDZIAŁ KOSTUCHNA — czł. 39.

Placówka ta przeszła w roku sprawozdawczym reorganizację. Na jej teren do Podlesia wyjeżdżało kino objazdowe Okręgu, co przyczyniło się prawdopodobnie do zwiększenia zainteresowania okolicznego społeczeństwa sprawami Ligi.

25. ODDZIAŁ KRÓLEWSKA HUTA — czł. 658.

Silna ta pod względem finansowym placówka ucierpiała znacznie spowodu kryzysu, tracąc poważny odsetek członków, w dniu 1. I. 1932 r. bowiem liczyła takowych 813. Oddział wyka-

zywał żywą działalność propagandową. Urządził uroczystość „Wianków Świętojańskich“, podczas Dwutygodnia Propagandowego imprezę odczytową, oraz występował reprezentacyjnie w dniu 3. maja, na uroczystość P. W. i W. F. 30 października, oraz 11. listopada. Oddział przeprowadził na szerszą skalę zbiórkę wśród miejscowego społeczeństwa i przekazał zł. 1.117,— na flotę wojenną, oraz zł. 2.000,— na Fundusz Kolonjalny. Oddział łoży sumę zł. 50,— miesięcznie na stypendjum syna emigranta brazylijskiego. Przy Oddziale istnieje umundurowana Sekcja Młodzieży Pozaszkolnej. Z wycieczką do Gdyni na Święto Morza wyjeżdżała grupa członków oraz przedstawiciele Sekcji.

Zarząd odbył 8 posiedzeń. Walne Zebranie odbyło się w dniu 11. lutego 1933 r., na którym uchwalono przekazanie dalszej kwoty zł. 1.000,— na Fundusz Kolonjalny i zł. 3.000,— na flotę wojenną.

26. ODDZIAŁ LIPINY ŚL. — czł. 77.

Mimo kryzysu wysiłki w kierunku zwiększenia stanu członków dały dobre rezultaty. Prowadzono silnie akcję propagandową wśród młodzieży szkolnej, następstwem czego było zorganizowanie 4 Kół Szkolnych, w których jednak akcja ściągania składek natrafia na wielkie trudności wobec ubóstwa dzieci. Dla młodzieży ogłoszono 76 odczytów z przezroczami oraz urządzono wycieczkę do Chorzowa. Dla umożliwienia uprawiania sportów wodnych wybudowano przystań na wydzierżawionym stawie. Oddział organizował imprezy podczas Dwutygodnia Propagandowego, na 50-ciolecie wyprawy do Kamerunu i z okazji 13-tej rocznicy odzyskania dostępu do morza.

Zebrania Zarządu odbyło się: 14 ogólnych, kwartalnych 2. Walne Zebranie odbyło się dnia 24. lutego 1933 r.

27. ODDZIAŁ PRZY KOP. „MATYLDA“ w LIPINACH ŚL. czł. 164.

Założony w dniu 3. lutego 1932 r., stale wykazywał wzrost stanu członków. Organizowano wszystkie imprezy zlecone przez władze Ligi, zaś z własnej inicjatywy odczyty: w dniu



Reprezentacyjna Orkiestra Marynarki Wojennej wraz z witającymi ją Związkami przed Teatrem Polskim w Katowicach.



Oddział Młodzieży Pozaszkolnej z banderą Ligi Morskiej i Kolonjalnej przed pomnikiem Moniuszki w Katowicach.
(Oddział ten zorganizował inż. A. Elandt w roku 1930 przy Oddziale Katowickim Ligi M. i K.)

3. maja (350 osób) i na zebraniu Z. O. K. Z. w czerwcu 1932 r. (60 osób). Oddział prowadził żywą korespondencję.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 8 posiedzeń Zarządu i 6 zebrań członkowskich, zaś Walne Zebranie odbyło się w dniu 26. lutego 1933 r.

28. ODDZIAŁ LUBLINIEC — czł. 123.

Założony dnia 6. X. 1932 r. rozpoczął właściwie działalność po konstytucyjnym Walnem Zebraniu w dn. 16. XII. 1932 r. i jako jedyny obok wojskowego Oddział Ligi M. i K. na terenie powiatu, ma przed sobą szerokie pole działania. W Lublińcu odbył się seans kina objazdowego Okręgu.

29. ODDZIAŁ PRZY 74. P. P. w LUBLIŃCU — czł. 203.

Założony w lipcu 1932 r. posiada wyłącznie członków zbiorowych. Wobec nieistnienia jeszcze w okresie Dwutygodnia Propagandowego miejscowego Oddziału, zorganizował na terenie Lublińca piękną i udatną imprezę.

Walne Zebranie odbyło się dnia 29. grudnia 1932 r.

30. ODDZIAŁ ŁAZISKA GÓRNE — czł. 69.

Założony dnia 21. grudnia 1932 r. zdołał wykazać w krótkim stosunkowo czasie żywą działalność, organizując bezpłatny 6-tygodniowy kurs rysunków technicznych, na który uczęszcza 80 osób.

31. ODDZIAŁ ŁAZISKA ŚREDNIE — czł. 63.

Założony w dniu 21. grudnia 1932 r. urządził na swoim terenie imprezę w związku z 13-tą rocznicą odzyskania dostępu do morza.

32. ODDZIAŁ MAŁA DĄBRÓWKA — czł. 71.

W roku sprawozdawczym Oddział sprawił sobie banderę i przekazał zł. 75,— na rozbudowę floty. Małą Dąbrówkę odwiedziło kino objazdowe Okręgu.

Walne Zebranie odbyło się dnia 5. lutego 1933 r.

33. ODDZIAŁ MYSŁOWICE — czł. 74.

Współpracuje z miejscowem Kołem Z. O. K. Z., na którego zebraniach spowodował wygłoszenie 2 odczytów o morzu. Inne 2 odczyty urządzone we własnym zakresie. Imprezy przeprowadzono w czasie Dwutygodnia Propagandowego oraz z okazji 13-ej rocznicy odzyskania dostępu do morzu. W Mysłowicach istnieją 2 Koła Szkolne, które korzystają z 5 kajaków, stanowiących własność Oddziału.

Zarząd odbył 12 posiedzeń. Walne Zebranie odbyło się w dniu 21. lutego 1933 r.

34. ODDZIAŁ PRZY STOW. URZĘDN. SKARB. PRZY
DYREKCJI CEŁ, MYSŁOWICE — czł. 103.

Powstał w dniu 21. lutego 1932 r. na gruzach dawniejszego Oddziału przy Zarządzie Gł. Związku Funkcjonariuszów Celnych w Katowicach, którego czynności w r. 1931 zamarły. Oddział działa w ramach Stowarzyszenia.

Walne Zebranie odbyło się w dniu 26. lutego 1933 r.

35. ODDZIAŁ NIEDOBCZYCE — czł. 124.

Założony w dniu 23. października 1932 r., wykazuje stały wzrost stanu członków.

Walne Zebranie odbyło się dnia 5. lutego 1933 r.

36. ODDZIAŁ NIEMCE K/STRZEMIESZYC — czł. 497.

Posiada bardzo dobrze zagospodarowaną przystań nad Białą Przemszą, z której w sezonie korzysta liczna przyjezdna publiczność nawet z dalszych okolic. Tabor rzeczny składa się z 9 kajaków i 11 ślizgowców. Sporty wodne są bardzo intensywnie uprawiane. Oddział nosi się z zamiarem zakupienia nad brzegiem Przemszy własnego terenu. Tradycyjna impreza „Wianków Świętojańskich“ wypadła w roku sprawozdawczym bardzo okazale. W dniu 31. XII. 1932 r. odbyła się zabawa sylwestrowa. Urządzono również imprezę z okazji 13-ej rocznicy odzyskania dostępu do morza. Oddział łoży sumę zł. 20,— miesięcznie na stypendjum syna emigranta brazylijskiego.

37. ODDZIAŁ PRZY KOP. „GIESCHE“ w NIKISZOWCU czł. 31.

Oddział, który działa na terenie kopalni, notuje w roku sprawozdawczym spadek stanu członków z przyczyn spowodowanych kryzysem.

38. ODDZIAŁ NOWA WIEŚ — czł. 64.

Prowadził intensywnie działalność propagandową, chcąc skutecznie przeciwstawić się spadkowi stanu członków. Duże znaczenie propagandowe miał seans kina objazdowego Okręgu, połączony z akademią z okazji 13-tej rocznicy odzyskania dostępu do morza.

39. ODDZIAŁ PSZCZYNA — czł. 75.

Założony dnia 10. lutego 1933 r., rozpoczął dopiero swoją działalność.

40. ODDZIAŁ PSZÓW — czł. 138.

Powstał dnia 18. grudnia 1932 r. i rozwija się pomyślnie. Dnia 2. II. urządził zabawę karnawałową, zaś w dniu 26. II. akademię z okazji 13-ej rocznicy odzyskania dostępu do morza.

41. ODDZIAŁ ROŻDZIEN-SZOPIENICE — czł. 23.

Założony w dniu 7. lutego 1932 r. ma przed sobą wielkie możliwości wobec tego, że miejscowa ludność liczy przeszło 23.000 głów. Dotychczas w pracy propagandowej natrafiał na trudności mimo urządzienia 2 akademii, 2 odczytów, 2 przedstawień amatorskich i 1 wycieczki. Na terenie Oddziału istnieje Koło Szkolne.

Posiedzeń Zarządu było 6. Walne Zebranie odbyło się dnia 12. lutego 1933 r.

42. ODDZIAŁ RYBNIK — czł. 47.

Wysiłki Zarządu natrafiały w roku sprawozdawczym na poważne trudności skutkiem ciężkiego położenia gospodarczego ludności. Stan członków podniósł się nieznacznie. Z okazji

13-tej rocznicy odzyskania dostępu do morza urządzono wieczernicę. Na terenie Oddziału istnieje 2 Koło Szkolne.

Walne Zebranie odbyło się dnia 2. marca 1933 r.

43. ODDZIAŁ RYDUŁTOWY — czł. 62.

Oddział wykazuje dużą ruchliwość, jakkolwiek utracił wielu członków. Urządzono 2 akademje, w których uczestniczyło po 300 osób, oraz udatną zabawę karnawałową, która dała ponad 500,— zł. czystego zysku, z czego 265,— zł. przeznaczono na Fundusz Kolonjalny. W stosunku do ilości członków Oddział posiada znaczne oszczędności. Na terenie tej placówki zorganizowano kursy ratownicze i obrony przeciwgazowej. Członkowie Zarządu przyczynili się do założenia w sąsiedztwie Oddziałów w Pszowie i Niedobczycach. W Rydułtowach istnieje Koło Szkolne.

Posiedzeń Zarządu było 8. Walne Zebranie miało miejsce dnia 4. marca 1933 r.

44. ODDZIAŁ SIEMIANOWICE — czł. 88.

Istniejący w swoim czasie Oddział przemianował się na jednym z Walnych Zebrań na Koło Komitetu Floty Narodowej, które skutkiem likwidacji Komitetu Floty Narodowej automatycznie w marcu 1932 r. przestało istnieć. Po byłym Oddziale Ligi M. i K. pozostały w miejscowym banku pewne oszczędności. Ponowne powołanie do życia Oddziału nastąpiło w dniu 19. grudnia 1932 r. Z inicjatywy Okręgu z dawnych oszczędności przekazano zł. 1.000,— na Fundusz Kolonjalny i zł. 1.000,— na flotę wojenną. Oddział urządził akademję z okazji 13-tej rocznicy odzyskania dostępu do morza oraz „Wieczór Morski i Kolonjalny“ przy pomocy kina objazdowego Okręgu. W najbliższym czasie powstanie Sekcja Młodzieży Pozaszkolnej. Istnieje już natomiast jedno Koło Szkolne.

Do dnia 18. III. 1933 r. odbyły się 2 posiedzenia Zarządu.

45. ODDZIAŁ SOSNOWIEC — czł. 729.

Bardzo ruchliwy i charakterystyczny pod względem wewnętrzno-organizacyjnym. Oddział podzielony jest na szereg

jednostek mniejszych — Kół, na czele których stoją mężowie zaufania. Kadencja Zarządu upływała pod ciężarem stale pogarszających się warunków spowodu kryzysu. Poza intensywnie prowadzoną propagandą używano godnego podkreślenia sposobu jednania członków. Mianowicie nałożono na wszystkich obowiązków zwerbowania w ciągu roku 2 nowych członków. Poza tem wyznaczono premje w postaci bezpłatnego przejazdu z wycieczką do Gdyni, względnie za połowę kosztów dla tych członków, którzy zwerbują nowych 50 lub 25. Uzyskany przypływ nowych członków 335 zdołał niestety jedynie wypełnić powstałe luki w szeregach. Oddział posiada Sekcję Młodzieży Pozaszkolnej (26 członków), oraz organizuje Koła Szkolne, których istnieje już trzy (198 członków). Oddział rozpiął kilkaset odezw werbunkowych, które nie dały poważnych rezultatów. Na całość prac propagandowych składały się: wysyłka okólników, odezw, afisze, wycieczki, widowiska, odczyty z przezroczami, akademje szkolne, zabawy, reklama uliczna i prasowa, w końcu z początkiem roku 1932 konkurs szkolny na najlepsze wypracowania o morzu, nagradzane nagrodami przechodniemi i wyróżnieniami. Bardzo udanie przeprowadzono Dwutydzień Propagandowy, zaś z okazji Święta Morza wysłano większą grupę z wycieczką do Gdyni, organizowaną przez Okręg. Urządzono 2 wycieczki galarami Przemszą, w których uczestniczyło 50 osób. W sierpniu wyekspedjowano wycieczkę kajakową 5 uczniów „Zagłębiakiem“ do Gdyni, o której rozpisywały się w swoim czasie gazety. Oddział przystąpił do założenia skromnego Muzeum Morskiego i posiada dobrze zaopatrzoną bibliotekę.

Zarząd odbył 12 posiedzeń i 12 w Sekcjach. Walne Zebranie odbyło się dnia 26. lutego 1933 r.

46. ODDZIAŁ STRZEMIESZYCE — czł. 28.

Ucierpiał dotkliwie spowodu kryzysu ekonomicznego i daje bardzo słabe oznaki istnienia.

47. ODDZIAŁ ŚWIĘTOCHŁOWICE — czł. 84.

Oddział, o którym w sprawozdaniu na ostatnim Okręgowym Zjeździe Delegatów powiedziano, że zdobył rekord milczenia, po zebraniu reorganizacyjnem odbytem w dniu 28. września

1932 r. wykazuje coraz aktywniejszą działalność, mimo właśnie w Świętochłowicach najbardziej odczuwanego kryzysu, skutkiem czego Zarząd borykać się musi ze zobojętnieniem miejscowej ludności na wszelkie poczynania społeczne. Dowodem, że Zarząd skutecznie walczy z przeciwnościami, jest fakt wzrostu o 100 % stanu członków od września 1932 r.

Walne Zebranie odbyło się dnia 8. marca 1933 r.

48. ODDZIAŁ TARNOWSKIE GÓRY — czł. 306.

Założony dnia 15. czerwca 1932 r. natrafiał początkowo na trudności w rozwoju spowodu okresu wakacyjnego, potem jednak wykazuje gwałtowny wprost rozwój, zwiększając stan członków 4-krotnie. Należy zanotować, że urządzono imprezy w czasie Dwutygodnia Propagandowego, oraz z okazji 13-tej rocznicy odzyskania dostępu do morza. Na terenie Oddziału istnieją 2 Koła Szkolne, a dalsze są w organizacji. Oddział przekazał zł. 300,— na flotę wojenną. Tarnowskie Góry odwiedziło kino objazdowe Okręgu.

Walne Zebranie odbyło się dnia 27. lutego 1933 r.

49. ODDZIAŁ TYCHY — czł. 32.

Założony dnia 27. maja 1932 r. urządził 3 zebrania ogólne, na których wygłaszane były odczyty.

Zarząd odbył 6 posiedzeń. Walne Zebranie odbyło się w dniu 15. lutego 1933. r.

50. ODDZIAŁ WEŁNOWIEC — czł. 320.

Również rozwija nader aktywną działalność i ma doskonale zorganizowaną i bardzo czynną Sekcję propagandową. Stan członków wzrósł o 23%. Oddział utracił 31 członków, dzięki jednak staraniom Sekcji Propagandowej, zyskał nowych 91. Oddział urządził udatną akademję (500 osób) w czasie Dwutygodnia Propagandowego, a przy okazji wycieczki na Święto Morza wysłał 36 członków. Organizacja Kół Szkolnych jest w toku. Oddział zasila sumą zł. 10,— miesięcznie fundusz stypendyjny syna emigranta brazylijskiego.

Posiedzeń Zarządu było 9. Walne Zebranie odbyło się dnia 9. lutego 1933 r.

51. ODDZIAŁ WISŁA — czł. 30.

Powstał 30. lipca 1932 r. Z działalności Oddziału należy zanotować wzrost stanu członków. W dniu 19. grudnia wygłoszony był odczyt, którego wysłuchało 50 osób.

52. ODDZIAŁ WODZISŁAW — czł. 34.

Reaktywowany w dniu 22. czerwca 1932 r., wykazuje w ostatnich czasach wzrost stanu członków i notuje zwiększenie zainteresowania dla zagadnień morskich i kolonjalnych u miejscowego społeczeństwa. Imprezy w czasie Dwutygodnia Propagandowego wypadły pomyślnie. Kilkanaście osób wyjechało z wycieczką na Święto Morza do Gdyni. Zarząd urządzał periodycznie odczyty. Seans kina objazdowego Okręgu cieszył się znaczną frekwencją. Jedno Koło Szkolne jest w stadjum organizacji.

Posiedzeń Zarządu było 10. Walne Zebranie odbyło się w dniu 17. lutego 1933 r.

53. ODDZIAŁ ZAWIERCIE — czł. 125.

Mimo bardzo ciężkiej sytuacji ekonomicznej społeczeństwa Oddział utrzymuje poziom stanu członków. Akcja propagandowa: 25 odczytów i referatów w lokalach różnych organizacji na terenie miasta i w powiecie, rozdawnictwo ulotek i zeszytów „Morza“, popieranie akcji wycieczek kajakowych, pogadanki w szkołach i prace konkursowe młodzieży, za które rozdano 50 nagród. Dwutydzień Propagandowy wypadł imponująco. Dodatnie wyniki dała rewja „Jutro będzie lepiej“, grana 2-krotnie. Przeprowadzano również imprezy z okazji 50-ciolecia wyprawy do Kamerunu. Na terenie Zawiercia istnieją 2 Koła Szkolne.

Posiedzeń pełnego Zarządu było 12, Prezydium 16. Walne Zebranie odbyło się dnia 26. lutego 1933 r.

54. ODDZIAŁ ZĄBKOWICE — czł. 18.

Spowodu ciężkiej sytuacji ekonomicznej miejscowego społeczeństwa Oddział przechodzi kryzys. Wysiłki ratowania sytu-

acji widoczne są choćby z tego, że w niedługich odstępach czasu odbyły się 2 Walne Zebrania, dnia 9. listopada 1932 r. i 22 lutego 1933, a to na skutek składania mandatów przez poszczególnych członków Zarządu.

55. ODDZIAŁ ŻORY — czł. 93.

Założony dnia 30. maja 1932 r. Urządził wieczornicę w czasie Dwutygodnia Propagandowego. Oddział notuje stopniowy lecz stały wzrost stanu członków. Żory odwiedziło kino objazdowe Okręgu.

Na Walnem Zebraniu, które odbyło się dnia 22. lutego 1933 r., uchwalono przekazać zł. 50.— na Fundusz Kolonjalny, zł. 50.— na flotę i zł. 25.— na szkolnictwo polskie zagranicą.

Powyższych 55 Oddziałów Ligi M. i K., należących do Okręgu Zagłębia Węglowego, liczyło w dniu 28. lutego 1933 r. 9 członków protektorów, 30 opiekunów, 7.819 rzeczywistych, 2.931 popierających i 8.389 zbiorowych; razem 19.178 członków.

Na zasadzie pisma Zarządu Głównego Nr. 2054/33 z dnia 28. marca 1933 r. Okręgowi Zagłębia Węglowego przydzielony został organizacyjnie powiat Częstochowski, wobec czego przybiera jako 56. Oddział Częstochowa.



Skarbnik inż. ALFRED ELANDT wita w imieniu Okręgu Ligi Morskiej i Kolonjalnej Zagłębia Węglowego Reprezentacyjną Orkiestrę Marynarki Wojennej w dn. 17. IV. 1933 r. przed dworcem kolejowym w Katowicach.

ROZDZIAŁ IV.

Sprawozdanie finansowe Zarządu Okręgu.

ZA OKRES OD 1. I. DO 31. XII. 1932 r.

Na Zjeździe Okręgowym Delegatów w Katowicach w dniu 13. marca 1932 r. uchwalony został budżet na rok 1932, prelinujący w przychodach sumę zł. 12.600,— oraz w rozchodach zł. 24.253,83, przyczem dopuszczono pokrycie ewentualnych strat rezerwami bilansowymi z lat ubiegłych, do wysokości zł 11.653.83.

Jak było do przewidzenia, rachunki za rok 1932 zamknięto stratą wyrażającą się w sumie zł. 4.540,63.

Należy stwierdzić, że Prezydjum Rady Okręgowej miało pod względem utrzymania równowagi finansowej trudne przed sobą zadanie. Z jednej strony odpadły istniejące w okresach poprzednich wpływy na częściowe pokrycia kosztów administracji, mianowicie najpierw dotacje zlikwidowanego w marcu 1932 r. Komitetu Floty Narodowej, potem stopniowo obniżane i wreszcie całkiem skasowane wpłaty z Oddziału Katowickiego Ligi M. i K. na koszty wspólnie prowadzonego biura, po przeniesieniu we wrześniu 1932 r. biura Okręgu do gmachu Urzędu Wojewódzkiego — z drugiej strony powiększały się stopniowo ogólne koszty w związku z rozrostem Okręgu, wzmagającemi się kosztami wyjazdów organizacyjnych i z miesiąca na miesiąc wzrastającemi kosztami korespondencji. Wiele kłopotów sprawiał dający się w ostatnich miesiącach roku 1932 odczuwać brak płynnej gotówki, spowodowany narastającemi zobowiązaniami Oddziałów z tyt. 10% składek, oraz kierowaniem w II. półroczu tych składek do Centrali na zasadzie uchwały, powziętej na Walnem Zjeździe Delegatów we Lwowie. Dalszą trudność

powodował fakt, że jakkolwiek wpływy na stypendja w Państwowej Szkole Morskiej w Gdyni były bardzo niewielkie (pryczyniał się do nich Oddział przy Kop. Dębienisko w Czerwionce nieregularnymi i niewysokimi wpłatami), Okręg zmuszony był dla utrzymania prestiżu i solidnego wywiązywania się z przyjętych zobowiązań, przekazywać regularnie co kwartał zł 480,—.

Bilans zamknięcia rachunkowego wykazuje w aktywach zapas gotówki w kasie zł. 147,63, w P. K. O. zł. 543,— i sumę „dłużników“ zł. 383,18. Oddziały dłużne są Okręgowi zł. 2.581,67, na którą to kwotę składają się przeważnie należitości z tyt. 10 % składek za okres dawniejszy i za I. półrocze roku 1932, w mniejszym stopniu zaliczone w poprzednim okresie części niedoboru z Wystawy Morskiej 1931 r., oraz drobniejsze pozycje za dostarczone druki i wydawnictwa. „Należne składki od Oddziałów od 1. VII. do 31. XII. 1932 r.“ zł. 2.128,80, to sumy, które nie wpłynęły jeszcze od Oddziałów drogą przez Zarząd Główny. W aktywach wykazana suma zł. 263,65, to wierzytelności Okręgu do stypendjum Kudlińskiego Henryka, syna emigranta brazylijskiego z tyt. nadpłaconej przez Okręg sumy ponad wpływy na ten cel przeznaczone. Na stypendjum Kudlińskiego składały się: Oddział Chorzów przy P. F. Z. A. sumą zł. 100,— miesięcznie od 1. 9., Oddział Król-Huta zł. 20,— od 1. 9., Oddział Niemce zł. 20,— od 1. 9., Oddział Wełnowiec zł. 10,— od 1. 10. i Oddział przy Hucie Schellera zł. 7,— od 1. 10. Na cel powyższy wpłynęło do końca roku zł. 677,— gdy tymczasem wydatki wynosiły zł. 940,65. Wydawnictwa zł. 2.379,63 to wartość pozostałego zapasu. Inwentarz przedstawiony sumą zł. 8.917,38 został co do niektórych pozycji nawet bardzo radykalnie amortyzowany, a wysokość odpisanej sumy zł. 1.607,49 wykazuje „Fundusz amortyzacyjny“ w pasywach. Aktywa wykazują jeszcze omawianą na wstępie stratę zł. 4.540,63 i zamykają się sumą zł. 21.885,57.

Uwidoczniony w pasywach Fundusz Rezerwowy zł. 19.820,14 powstał z zysków z 3 lat ubiegłych. Na „wierzycieli“ zł. 68,— złożyły się przejściowo kredytowe salda, które w nowym okresie rachunkowym po części zaraz znikają. Niewielka ilość Oddziałów wykazała salda dodatnie w łącznej sumie zł. 389,94. Następną pozycję stanowi wspomniany już Fundusz amortyzacyjny zł. 1.607,49. Pasywa zamykają się sumą zł. 21.885,57.

Przechodząc do rachunku strat i zysków, po stronie „Zyski“ kwota zł. 9.083,13 określa wartość 10% składek, które się Okręgowi od Oddziałów za rok 1932 należą (preliminowano zł. 10.000,—). Sumie składek należy przeciwstawić dwie pozycje z „aktywów“, mianowicie „Oddziały“ zł. 2.581,67 i „Należne składki od Oddziałów“ za II. półrocze zł. 2.128,80, razem zł. 4.710,47. Porównując tę kwotę ze sumą składek zł. 9.830,13 pod „zyski“ rzuca się w oczy fakt, że Okręg w okresie sprawozdawczym nie otrzymał około połowy swoich należności, około połowy z 10% składek i to było właśnie przyczyną odczuwanego chwilami braku gotówki. Przechodząc dalej, suma zł. 896,15 określa czysty zysk z wycieczki Okręgu na Święto Morza do Gdyni, wynikający z wpływów zł. 22.366,55 i rozchodów zł. 21.470,40. Zysk ten był faktycznie o zł. 200,— większy, jednak umniejsza go uchwalona i wypłacona kierownikowi biura gratyfikacja za poniesiony trud około zorganizowania i pod względem finansowym korzystnego zakończenia wycieczki. Wpływy na subwencje dały sumę zł. 963,48. Zysk z wydawnictw zł. 58,52 i prowizje zł. 11,54, razem zł. 70,06 nie dosięgają zupełnie preliminarzanego dochodu zł. 200,— Odsetki od obrotu na koncie P. K. O. wyniosły zł. 66,09. Na nadzwyczajne zyski zł. 379,59 składa się per saldo zysk czysto księgowy spowodu wprowadzenia na inwentarz sumy zł. 421,20 na zasadzie omyłki w inwentarzu z dnia 31. grudnia 1931 r. (99 przezroczy czarnych à zł. 3,50 miało być zł. 346,50 a nie zł. 34,65, oraz 27 przezroczy barwnych à zł. 4,50 miało być zł. 121,50 a nie zł. 12,15) — i strata na wydawnictwach zł. 41,61 powstała skutkiem zaginięcia paczki druków podczas przeprowadzki biura Okręgu do gmachu Urzędu Wojewódzkiego. Zyski R-ku strat i zysków wykazują jeszcze pozycję czystej straty zł. 4.540,63, korespondującą z odnośną kwotą w aktywach bilansu, i zamykają się sumą zł. 15.999,13. Jako uzupełnienie wykazano jeszcze sumę zł. 3.010,66 przekazaną Komitetowi Floty Narodowej, zł. 1.601,06 wpłaconą na konto P. K. O. Nr. 30.680 „Budowa okrętów wojennych ze składek społeczeństwa“, obydwie jako efekt zbiórki na flotę w r. 1932, oraz sumę zł. 250,34 wpłaconą na Fundusz Kolonialny na konto P. K. O. 1.030.

Na koszty administracji, właściwie i organizacji zł. 10.514,55, wykazane jako pierwsze pod nagłówkiem „Straty“, składają się

sumy następujące:

pensje	zł. 8.400,—	preliminowano	zł. 8.500,—
świadczenia socjalne . . .	597,80	„	„ 600,—
wyjazdy służbowe . . .	374,60		
czynsz, opał, światło . . .	548,38	razem	
utrzymanie biura i telef. . .	602,03	preliminowano	„ 1.200,—
artykuły biurowe . . .	251,55	razem	
druki	23,90	preliminowano	„ 300,—
czasopisma	33,25		
portorja	252,72	razem	
opłaty P. K. O.	25,41	preliminowano	„ 650,—
koszty różne	<u>1.029,91</u>		
razem	<u>zł. 12.139,55</u>		

umniejszonych skutkiem wpłacenia zł. 1.625,— przez Komitet Floty Narodowej i Oddział Katowicki Ligi M. i K.

Koszty propagandy wynosiły zł. 233,15. Po rozdziale w roku poprzednim deficytu z Wystawy Morskiej powstały dodatkowe bezsprzeczne należitości, które trzeba było ze względów prestiżowych po stwierdzeniu ich słuszności bez oporu pokryć, pozatem musiał Okręg pewną kwotę bonifikować Oddziałowi Okręgowemu Pracowników Poczty, Telegrafu i Telefonu, ponieważ klucz rozdziału deficytu był oparty w tym wypadku na niewłaściwym stanie członków. W ten sposób powstała dalsza strata zł. 1.251,09, którą rachunek Wystawy Morskiej został ostatecznie zamknięty. Ta suma, jak i nadwyżka wypłaconych stypendjów w Szkole Morskiej zł. 2.140,— (preliminowano zł. 2.000,—) oraz wypłacone subwencje w sumie zł. 252,85, dają się pociągnąć pod wydatki „nieprzewidziane“ preliminarza zł. 7.203,83. Pozycje „Strat“ wykazują jeszcze amortyzację inwentarza zł. 1.607,49 i zamykają się sumą zł. 15.999,13. Jako uzupełnienie wykazano wpływ na rozbudowę floty zł. 4.611,72 i wpływy na Fundusz Kolonjalny 250,34.

Można śmiało twierdzić, że gospodarka finansowa Okręgu była w roku sprawozdawczym bardzo oszczędna, gdyż pomimo nieprzewidzianych wydatków związanych z wzmoczoną pracą organizacyjną w terenie, wydatki Okręgu wynosiły razem z utrzymaniem syna emigranta Kudlińskiego zł. 15.332,92, gdy tymczasem wydatki te były w sumie preliminowane kwotą zł. 17.050,—

W. N. B. J.
1932 roku

AKTYWA

Ilość		Wartość	
Kasa		147,00	
R. K. O.		11,50	
Dziury		383,00	
Odbiory		2,50	
Należne składki na Oddział od 1. VII do 31. XII 1932 r.		2,128	
Stypendium Kolonistów i Kierowników		263,00	
Wydawnictwa		3,370	
Inwentarz		8,917	
Suma		1,507,50	

Zamknięcie rachunkowe

Rady Okręgowej Zagłębia Węglowego Ligi Morskiej i Kol.
za czas od 1. I. do 31. XII. 1932 r.

W O R A C H U N K

STATYKI

Ilość		Wartość	
Koszty administracyjne		10,511,00	
Koszty propagandy		333,00	
Staż na Wydziale Morskiej 1931 r.		1,501,00	
Stypendia		2,140,00	
Stypendia w Państwowej Szkole Morskiej		1,905,00	
Amortyzacja inwentarza w r. 1932		18,000,00	
Wpływy na budowę Ligi		1,511,00	
Wpływy na Budowę Kolonistów		350,00	
Wpływy na Budowę Ligi		1,511,00	
Wpływy na Budowę Kolonistów		350,00	
Suma		30,801,00	

B I
netto z dnia

AKTYWA:

	zł.	gr.
Kasa	147	63
P. K. O.	543	—
Dłużnicy	383	18
Oddziały	2.581	67
Należne składki od Oddziałów od 1. VII. do 31. XII. 1932 r.	2.128	80
Stypendjum Kudlińskiego Henryka	263	65
Wydawnictwa	2.379	63
Inwentarz	8.917	38
Strata r. 1932	4.540	63
	21.885	57

RACHUNEK

STRATY:

	zł.	gr.
Koszty administracji	10.514	55
Koszty propagandy	233	15
Strata na Wystawie Morskiej 1931 r.	1.251	09
Subwencje	252	85
Stypendja w Państwowej Szkole Morskiej	2.140	—
Amortyzacja inwentarza w r. 1932	1.607	49
	15.999	13
Wpływy na rozbudowę floty	4.611	72
Wpływy na Fundusz Kolonjalny	250	34
	20.861	19

Komisja Rewizyjna:

(—) E. Gałuszka

(—) Kurtyka

(—) Janicki

L A N S
31. grudnia 1932 r.

PASywa:

	zł.	gr.
Fundusz rezerwowy	19.820	14
Wierzyciele	68	—
Oddziały	389	94
Fundusz amortyzacyjny	1.607	49
	21.885	57

STRAT i ZYSKÓW

ZYSKI:

	zł.	gr.
Składki	9.083	13
Zysk z wycieczki na Święto Morza 1932 r.	896	15
Wpłaty na subwencje	963	48
Zysk z wydawnictw	58	52
Odsetki	66	09
Prowizje	11	54
Nadzwyczajne zyski	379	59
Czysta strata	4.540	63
	15.999	13
Przekazano do Komitetu Floty Narodowej	3.010	66
Przekazano na P.K.O. 30.680 „Budowa okrętów ze skład- dek społeczeństwa”	1.601	06
Przekazano na P.K.O. 1.030 „Fundusz Kolonjalny”	250	34
	20.861	19

Prezes:

(—) Dr. Saloni

Skarbnik:

(—) Inż. Elandt

Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej.

Komisja Rewizyjna przeprowadziła rewizję ksiąg i dowodów Rady Okręgowej Zagłębia Węglowego Ligi M. i K. za rok sprawozdawczy 1932 na 4 posiedzeniach i stwierdziła, co następuje:

1. że księgi buchalteryjne prowadzone były w należyтым porządku a wszelkie dowody starannie przechowywane,

2. że zamknięcie rachunkowe za rok 1932 jest zgodne z księgami i dowodami,

3. że wydatki czynione były na podstawie uchwał Rady wzgl. Prezydium z przestrzeganiem prelimitowanych kwot przez ostatni Zjazd Okręgowy, przyczem należy podkreślić, iż wydatki na koszty administracyjne wyniosły około 90 % kwot prelimitowanych,

4. że rachunek bilansu zamyka się sumą zł. 21.885,57 w aktywach i pasywach,

5. że rachunek strat i zysków wykazuje za rok sprawozdawczy czysty niedobór w kwocie zł. 4.540,63, na który w pierwszym rzędzie składają się:

- a) stypendja w P. Szkole Morskiej . . . zł. 2.140,—
- b) amortyzacja inwentarza za r. 1932 . . . „ 1.607,49
- c) strata na Wystawie Morskiej 1931 . . . „ 1.251,09

Biorąc pod uwagę ogólną działalność Rady, jakoteż wyłonięnego z niej Zarządu Okręgu, Komisja Rewizyjna czuje się w obowiązku stwierdzić, że działalność ta mimo niesprzyjających warunków była bardzo intensywną, co wykazuje zwiększony poważnie stan Oddziałów Ligi, przyczem wydatki administracyjne nie uległy zwiększeniu, lecz przeciwnie były niższe, aniżeli je prelimitowano.

Wobec powyższego Komisja Rewizyjna stawia wniosek o udzielenie absolutorjum ustępującej Radzie.

Katowice, dnia 30. marca 1933 r.

(—) E. Gałuszka

(—) Kurtyka

(—) Janicki



×KSIĘGARNIA×

ANTYKWARIAT



270481 F

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Biblioteka Śląska w Katowicach

ID: 0030000728683



II

3016/1932/1933

Pracownia Śląska

Wykonano w Zakładach Graficznych
„Rozwój” w Siemianowicach Śląskich
